

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BİREYSEL ÇALGI KEMAN
ÖĞRENCİLERİNİN ÇALGI PERFORMANSINA YÖNELİK
ÖZ -YETERLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Aybüke YILMAZ

(Yüksek Lisans Tezi)

İstanbul, 2023

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BİREYSEL ÇALGI KEMAN
ÖĞRENCİLERİNİN ÇALGI PERFORMANSINA YÖNELİK
ÖZ -YETERLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

AN INVESTIGATION OF THE SELF-EFFICACY LEVELS IN INSTRUMENT
PLAYING PERFORMANCE OF THE INDIVIDUAL VIOLIN STUDENTS IN
THE DEPARTMENT OF MUSIC EDUCATION

Aybüke YILMAZ
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Prof. Dr. Mustafa USLU

İstanbul, 2023

Tüm kullanım hakları

M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.

© 2023

ÖZGEÇMİŞ

- 2015 İzmir Işlay Saygın Güzel Sanatlar Lisesi’nden mezun olma
- 2019 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı’ndan mezun olma
- 2019 Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı’na giriş
- 2019 Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet
Konservatuarı Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı’na giriş

ÖNSÖZ

Müzik eğitimi, öğrencilerin müzikal yeteneklerini geliştirmeleri, müziği anlamaları ve bir enstrümanı ustalıkla çalmayı öğrenmeleri için önemli bir fırsat sunmaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının performanslarını sergilerken karşılaşılabilecekleri sorunlarla başa çıkma sürecinde ise öz-yeterlik inancının güçlendirilmesi büyük bir öneme sahiptir. Öğrencilerin öz-yeterliklerini geliştirmek ve bu sorunlarına yönelik etkili çözüm yolları aramaları, keman performanslarını ilerletmelerine ve müzikal yeteneklerini daha da geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu tez boyunca Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin keman performanslarını sergilerken karşılaşılabilecekleri sorunlarla başa çıkmak için öz-yeterlik inancını güçlendirmelerinin önemine vurgu yapılacaktır.

Bu tez çalışmamda bana yol gösteren ve her adımda desteğini hissettiğim değerli öğretmenim ve tez danışmanım Prof. Dr. Mustafa USLU'ya, konservatuvar keman eğitim sürecimle birlikte yürütmemde yardımcı olan, rol model aldığım sevgili hocam Doç. Dr. Nilay SANCAR'a, beni destekleyen ve cesaretlendiren değerli hocalarım Öğr. Gör. Özgür KEMENT, Öğr. Gör. Bora KAYALAR'a, yardımlarını esirgemeyen, bilgi birikim ve tecrübelerini benimle paylaşan Alper Semih SARI'ya, her daim yanımda olan, benim için büyük motivasyon kaynağım Cankut CANTÜRK'e ve güzel paylaşım ve dostlukları için sevgili arkadaşlarıma, eğitim hayatım boyunca içtenlikle desteklerini esirgemeyen, sevgilerini her zaman hissettiğim aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Aybüke YILMAZ
İstanbul, 2023

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında bireysel çalgı dersi alan öğrencilerin çalgı çalma performanslarına yönelik öz-yeterliklerinin ne düzeyde olduğunu incelemek ve bu doğrultuda öz-yeterlik düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, yaş, keman akademik başarısı, solo performans ve günlük keman çalışma süresi gibi çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır.

Araştırmanın evrenini, Türkiye'nin yedi bölgesinde yer alan üniversitelerin 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemini ise Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Van 100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Necmettin Erbakan Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalının 1., 2., 3. ve 4. sınıfında keman eğitimi gören toplam 183 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma ile ilgili veriler, araştırmanın amacı doğrultusunda keman öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek için oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ve keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterliklerini belirlemek için Meydan (2019) tarafından geliştirilen Keman Çalma Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeyi Ölçeği ile toplanmıştır.

Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin keman çalma performansına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyinin sınıf, lise türü, akademik notları, solo performans ve günlük keman çalışma süresine göre farklılaştığı, cinsiyet değişkenine göre fark yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Öz-yeterlik, Müzik Eğitimi, Keman Eğitimi.

ABSTRACT

The main purpose of this research is to examine the level of self-efficacy of students taking violin education lessons in the Faculty of Education Fine Arts Education Department of Music Education, and accordingly, the study will be conducted to examine whether the levels of self-efficacy differ with respect to various variables such as gender, class, age, violin academic success, solo performance and daily violin practice times. The research conducted in this study is a descriptive investigation that utilizes a scanning model in line with the stated objective.

The universe of the research consists of students who are enrolled in the Music Education Department in universities located in seven regions of Turkey during the 2022-2023 academic year. The sample consisted of a total of 183 students who are studying violin education in the 1.,2.,3. and 4. grades of Marmara University Ataturk Faculty of Education, Ataturk University Kazim Karabekir Faculty of Education, Dokuz Eylul University Buca Faculty of Education, Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Education, Harran University Faculty of Education, Van 100. Yil University Faculty of Education, Mugla Sitki Kocman University Faculty of Education, Necmettin Erbakan Ahmet Kelesoglu Faculty of Education, Ondokuz Mayıs University and Nigde Omer Halis Demir University Fine Arts Education Department of Faculty of Education.

According to the findings, it is determined that students' self-efficacy levels for violin playing performance are at a moderate level. It has been concluded that class level, type of high school, academic grades, solo performance, and daily violin practice time have a significant impact on students' self-efficacy level for violin performance, while the effect of age is small and gender has no significant effect.

Keywords: Music Education Program, Self-efficacy, Music Education, Violin Education,

İÇİNDEKİLER

ÖZGEÇMİŞ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	viii
TABLolar LİSTESİ	ix
BÖLÜM I: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç.....	4
1.3. Önem	5
1.4. Sınırlılık.....	6
1.5. Varsayımlar	6
1.6. Tanımlar	6
BÖLÜM II: ALANYAZIN	8
2.1. Eğitim	8
2.2. Müzik Eğitimi.....	9
2.2.1. Genel müzik eğitimi	10
2.2.2. Özengen müzik eğitimi	11
2.2.3. Mesleki müzik eğitimi.....	11
2.3. Çalgı Eğitimi	12
2.3.1. Keman eğitimi	14
2.4. Çalgı Performansı	16
2.5. Öz-Yeterlik Kavramı	19
2.5.1. Öz-yeterlik inancı kaynakları	21
2.5.2. Öz-yeterlik inancında aracı süreçler.....	23
2.5.3. Öğretmen öz-yeterliği	25
2.6. İlgili Araştırmalar	28

BÖLÜM III: YÖNTEM.....	31
3.1. Araştırmanın Modeli	31
3.2. Evren ve Örneklem.....	31
3.3. Veri Toplama Araçları.....	34
3.3.1. Kişisel bilgi formu.....	35
3.3.2. Keman eğitiminde çalma performansına yönelik öz-yeterlik ölçeği (KÇPYÖ).....	35
3.4. Verilerin Analizi	37
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	39
4.1. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgular	39
4.2. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular	42
BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	48
5.1. Sonuçlar	48
5.2. Tartışma	50
5.3. Öneriler	54
5.3.1. Uygulayıcılara yönelik öneriler.....	54
5.3.2. Araştırmacılara yönelik öneriler	55
KAYNAKÇA.....	56
EKLER	65
EK 1: Kişisel Bilgi Formu.....	65
EK 2: Keman Çalma Performansına Yönelik Öz Yeterlik Düzeyi Ölçeği	66
EK 3: Anket Uygulamasının Yapıldığı Üniversiteler ve İlgili Resmi Yazılar.....	69

KISALTMALAR LİSTESİ

TDK : Türk Dil Kurumu

YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences

KÇPYÖ : Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz Yeterlik

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 2. 1. Öz-Yeterlik İnançları Yüksek ve Düşük Bireylerin Özellikleri.....	26
Tablo 3. 1. Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı.....	32
Tablo 3. 2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	32
Tablo 3. 3. Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımı	32
Tablo 3. 4. Öğrencilerin Sınıfa Göre Dağılımı.....	33
Tablo 3. 5. Öğrencilerin Lise Türlerine Göre Dağılımı.....	33
Tablo 3. 6. Öğrencilerin Günlük Keman Çalma Süresine Göre Dağılımı.....	33
Tablo 3. 7. Öğrencilerin Bir Önceki Dönem Keman Dersi Başarı Notuna Göre Dağılımı.....	34
Tablo 3. 8. Öğrencilerin Konserlerde Çıktıkları Solo Performans Sayısına Göre Dağılımı	34
Tablo 3. 9. Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeğine İlişkin Güvenirlilik Analizi Sonuçları.....	36
Tablo 3. 10. Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği Puanlarının Bağımsız Değişken Gruplarına Göre Normallik Dağılımları (N=183)	37
Tablo 4. 1. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler (N=183)	40
Tablo 4. 2. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması (N=183)	42
Tablo 4. 3. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Karşılaştırılması (N=183)	42
Tablo 4. 4. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Sınıfa Göre Karşılaştırılması (N=183)	43
Tablo 4. 5. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Karşılaştırılması (N=183)	43
Tablo 4. 6. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Günlük Keman Çalışma Süresine Göre Karşılaştırılması (N=183).....	44
Tablo 4. 7. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Keman Dersi Dönem Notuna Göre Karşılaştırılması (N=183)	45

Tablo 4. 8. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Konserlerde Çıktıkları Solo Performans Sayısına Göre Karşılaştırılması (N=183)	46
Tablo 4. 9. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Özet Tablo	47

BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumların öğretim programların başında çalgı eğitimi yer almaktadır. Çalgı eğitimcileri tarafından temel kuram ve kavramlar ışığında, mesleki hedefler dikkate alınarak sürdürülmektedir. Her çalgı için temel kuram ve kavramlar, ortak özellikler içermekle birlikte, sürecin genel yapısı öğretmen, öğrenci ve program dahilinde yürütülür. Öğretmen-öğrenci arasındaki etkilerin olumlu yönde ilerlemesi, disiplinli ve verimli bir çalışma ile teknik alt yapı ve müzikal bilgisini geliştirerek öğrencinin kendini değerlendirebilmesi çalgı eğitiminin amaçları arasında yer almaktadır (Demirci, Parasız ve Gülüm, 2017). Bu beceriler, bilişsel-duyusal ve psikomotor becerilerdir. Çalgı eğitiminde, kemanın solo çalgı olmasının yanında, orkestra ve oda müziği topluluklarında birincil konumda yer alması kemanın program içinde özel bir yeri olduğunu göstermektedir.

Müzik Öğretmenliği Lisans Programında, lisans eğitimi boyunca bireysel çalgı keman dersinin, kemanda sağ ve sol el olmak üzere, temel teknik, bilgi ve becerileri kazandırmak hem teknik hem de müzikal becerileri kapsayan dünya çapındaki eserlerin yazıldığı dönemlere uygun bir şekilde seslendirmek gibi başlıca amaçlar vurgulanmaktadır (YÖK, 2018). Lisans süresince, toplam 7 yarıyıl olmak üzere haftada bir saat bireysel çalgı eğitimi dersi görülmektedir.

Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümünde görülen keman eğitimi, mesleki hayatında çalgısını zorlanmadan kullanabilen, uygun zaman ve koşullarda çalgısını seviyesine uygun bir şekilde öğretebilen, sanatçı tarafı gelişmiş olan öğretmenlerin yetiştirilmesi önem sağlamaktadır (Uslu, 2012).

Çalgı öğrenme sürecinde, çalgıdan tonlu ve temiz ses elde etme, çalgıyı doğru duruş ve postürle çalabilme, çalgıya olan hakimiyeti ve teknik yeterliliği sağlayabilme gibi birtakım becerilerin kişiye kazandırılması gerekir. Çalgı performansı ise bu becerilerin

düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesiyle sağlanır. Her bireyin çalgısına yaklaşımı, sevgisi, çalışmalarında gösterdiği disiplin, süreklilik ve kendi bedeninin farkında olması gibi durumlar, çalgıda gelişim sürecini etkileyen unsurlardır. Bahsedilen bu unsurlar, performanstaki sürecin kişiden kişiye farklılık oluşturacağını gösterir (Atasoy Karaduman, 2015).

Andreava (1985), bireysel sahne performansının, öğrencinin seyirci ile iletişimini motive edici ve eğitici bir önemi olduğunu vurgulamıştır. Öğrencinin sahne öncesi hazırlığının, çalacağı eserin iyi bir şekilde icra edilmesi çalışmalarının yanında, konsantrasyon, otokontrol, görev alma sorumluluğu, sanatsal bakış açısı ve genel olarak sanat sevgisi gibi özelliklerin de kazandırılmasına yönelik olmalıdır. Her başarılı bireysel sahne performansından sonra gelen rahatlık, özgüven ve kendinden emin olma; eserin sonlarına doğru yoğunlaşarak düşüncenin olumsuzluklar üzerine takılmaması; sorumluluk duygusu ve sanat sevgisi oluşmalıdır (Akt. Ekinci, 2016). Müzik öğretmenliği mesleği yapısı gereği ilköğretim okullarında ve liselerde toplumsal ve kültürel içeriği bulunan pek çok etkinliği düzenleme, uygulama ve sahnede sunma görevleri, müzik öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu sebeple, mesleki eğitimlerinden itibaren performans çalışmalarını başarılı bir şekilde gerçekleştirebilmeleri için gerekli performans deneyimlerinde bulunmaları önemli olduğu düşünülmektedir. Müzik öğretmenleri, lisans eğitimleri sürecinde ve ileriki meslek hayatlarında performans çalışmalarına sık sık yer vermelidir. Böylelikle performans alanına yönelik yeterli deneyim kazanacaklar, mesleki hayatlarında daha başarılı ve verimli olmalarında pozitif yönde etki edecektir (Ekinci, 2016).

Keman çalmayı öğrenmek, sadece müzikal yeteneklerin geliştirilmesine yönelik bir süreç değil, aynı zamanda öz-disiplin, sabır, motivasyon ve duygusal ifade gibi kişisel ve psikolojik becerilerin de gelişmesine katkı sağlayan önemli bir aktivitedir. Keman performansının doğru ve müzikal bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli teknik çalışmalar, eğitimin bedensel kısmını oluşturur. Keman eğitiminin psikolojik boyutlarını oluşturan faktörler, çalışmaların gerçekleştirilmesi aşamasında gereken sabır, motivasyon, öğrencilerin keman çalmaya yönelik tutumları ve algıları gibi unsurlardır. Özellikle, öz-

yeterlilik keman eğitimi sürecinde başarıya daha doğru ve sağlıklı bir şekilde ulaşmak için önemli bir anahtar rol oynamaktadır (Şeker ve Bilen, 2010).

Öz-yeterlik, bireyin çeşitli durumlara karşı başa çıkabilmesi için gereken eylemleri ne kadar iyi yapabildiği ile ilgili kişisel yargıları ifade eder (Bandura, 1982, Akt. Şeker ve Bilen 2010). Keman çalmaya yönelik öz-yeterlik, bireyin keman çalmada ne kadar yetkin olduğu hakkındaki kişisel inançlarını ifade eder ve keman çalmada performansını etkileyen önemli bir faktördür. Öz-yeterlik algısı, kemanın teknik ve müzikal sorunlarının üstesinden gelmede belirleyici bir faktördür ve bu algı, bir kişinin çalgı çalışmalarına ne kadar çaba göstereceği ve bir sorunu çözmek için ne kadar zaman ayıracağı gibi konuları etkiler. Öz-yeterliği düşük olan bireyler, kendilerini yetersiz hissettikleri için çalgı çalışmaları sırasında verimsiz bir şekilde zaman harcayabilirler. Bu durum, öğrencinin kendini yeteneksiz hissetmesine neden olabilir ve keman çalışmalarına engel oluşturabilir (Şeker ve Bilen, 2010).

Müzik öğretmeni adaylarının çalgı performansına yönelik öz-yeterlikleri ile ilgili çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Ak (2018) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin bireysel çalgı performansındaki öz-yeterlik inançları, cinsiyet, öğrenim görülen üniversite, sınıf, klasik gitara başlama yaşı ve günlük klasik gitar çalışma süresi gibi değişkenlere bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir. Ancak mezun olunan lise türü değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Albayrak (2020) tarafından yapılan araştırmaya göre, viyolonsel öğrencilerinin çalgı performansı öz-yeterlik inancına etkisi incelenmiş ve öğrencilerin çalgı çalışma alışkanlıklarının bu inanca olumlu yönde etkisi olduğu bulunmuştur. Cinsiyet ve çalışma süreleri değişkenlerinde anlamlı farklılıklar tespit edilirken, öğrenim gördükleri sınıf ve bölgelerde herhangi bir farklılık bulunmamıştır. Meydan (2019) araştırmasında, keman öğrencilerinin performanslarına öz-yeterlik düzeylerinin cinsiyet, yaş, yıllık sergi ve müzeye gitme sıklığı, yıllık okudukları kitap sayısına göre anlamlı farklılık olmadığı, mezun oldukları okul, sınıf düzeyi ve çalgıya başlama yaşlarında farklılık gösterdiğini belirtmektedir. Mete (2019) ise yaptığı araştırmada, öğrencilerin bireysel çalgı öz-yeterlilik düzeyi ve bireysel çalgı başarı puanının birbirleriyle doğrudan ilişkili olduğunu tespit etmiştir.

Yapılan literatür incelemesi sonucunda, keman alanında yapılan araştırmalarda performansa yönelik öz-yeterlik çalışmalarının, oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu alandaki araştırmalar keman eğitimi performans boyutunda farklılık oluşturacağı ve öz-yeterlik araştırmalarına önemli katkı sağlaması bakımından önemlidir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda keman çalma performansı öz-yeterlik düzeyinin bireysel çalgı derslerine katkı sağlayacağı ve öğrencinin olumlu yönde aktif öğrenme düzeyini artıracığı düşünülmektedir. Performansa dayalı öz-yeterliliğin araştırma kapsamına alınma sebebi, keman eğitiminde öğrenci başarısı üzerinde pozitif ve negatif etkileri olabilecek bir değişken olarak görülmesidir. Bunlara ek olarak öğrencinin hangi tür okuldan mezun olduğu, gün içerisinde keman çalışmak için ne kadar süre ayırdığı, keman akademik başarılarının ve solo performans gerçekleştirme sayılarının keman dersi üzerinde ve mesleki hayatlarında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada, bireysel çalgı eğitimi keman olan müzik öğretmeni adaylarının keman çalma performanslarının öz-yeterlik düzeylerini incelenmiştir. Araştırmanın ana problemi, öz-yeterlik düzeylerinin farklı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmaktır.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında keman eğitimi alan öğrencilerin keman performanslarına ilişkin öz-yeterliklerinin seviyesini belirlemek ve bu seviyelerin cinsiyet, sınıf, yaş, keman akademik başarısı gibi farklı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini analiz etmektir.

Bu çalışmanın amacı doğrultusunda, aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri ne düzeydedir?

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark var mıdır?

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri yaşlarına göre anlamlı bir fark var mıdır?

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark var mıdır?

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri mezun oldukları okul türüne göre anlamlı bir fark var mıdır?

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri günlük keman çalışma sürelerine göre anlamlı bir fark var mıdır?

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri keman dersi akademik başarılarına göre anlamlı bir fark var mıdır?

- Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz- yeterlikleri konserlerde solo performans gerçekleştirme sayılarına göre anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Önem

Bu araştırmadan elde edilen bulguların, alanda sınırlı bir kaynak olması sebebi ile keman eğitiminde öz-yeterlik alanında yapılacak yeni araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalgı eğitiminde keman gibi solo bir çalgının, orkestra ve oda müziği topluluklarında birincil bir konuma sahip olmasına rağmen, keman eğitiminde yapılan araştırmalarda öz-yeterlik çalışmaları oldukça azdır. Fakat öz-yeterlik konusuna, son zamanlarda ulusal ve uluslararası yapılan çeşitli araştırmalarda ilgi gösterildiği söylenebilir. Bu araştırmada, keman alanında güncel bir problem olan öz-yeterliği ve öz-yeterlik inancı zayıf olan öğrencilere yönelik bu eksikliklerini giderecek çeşitli çözüm önerileri sunacağı açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırma, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik

düzeylerinin belirlenmesi, öz-yeterlik düzeylerinin artırılmasına yönelik önerilerin geliştirilmesi açısından önemli görülmektedir. Araştırma ayrıca, keman derslerinde öğretim kalitesine katkı sağlaması, öğrencilerin gelecekteki meslek hayatlarında daha başarılı olmalarına ve onların yapacakları performans çalışmalarında gerekli ve yeterli deneyimi kazanmaları adına da önem taşımaktadır.

1.4. Sınırlılık

Araştırma;

1. Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında 2022-2023 eğitim-öğretim yılı, 1., 2., 3. ve 4. Sınıflarında öğrenim gören bireysel çalgısı keman olan öğrencileri ile,
2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmada;

1. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının verileri ölçmede yeterli olduğu,
2. Örneklemenin, araştırma evrenini temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Öz-yeterlik: Bireyin belirli bir performansı gösterebilmesi için gerekli olan davranış biçimini organize edip, başarılı olarak yapma kabiliyetine ilişkin kendisine olan inancı ve yargısıdır (Bandura, 1986).

Performans: Fransızcadan dilimize geçen performans kelimesinin anlamı “1.Yapılan iş, uygulama, icraat; 2. Başarım; 3. Kişinin yapabileceği en iyi derece; 4. Verim gücü” olarak sözlükte yerini almıştır (TDK, 2022).

BÖLÜM II: ALANYAZIN

2.1. Eğitim

İnsan, toplumsal ve kültürel etkileşimlerin bir ürünüdür ve bilişsel, duygusal, fiziksel ve sezgisel özellikleriyle dengeli bir yapı oluşturur. En önemli özelliği ise kendi yaşamını farkında, bilincinde ve bilgili bir şekilde yönlendirebilmesidir. İnsan davranışlarıyla hem harekete geçer hem de çevresindeki insanları eğitir ya da eğitilir. Bu özellikleriyle insan, eğitimin en temel unsurlarından birini oluşturur (Uçan, 2018, s.29).

Eğitimi en genel tanımıyla Ertürk (1972), bireyin kasıtlı olarak kendi yaşantısı yoluyla davranışında istenilen değişikliği gerçekleştirme süreci olarak tanımlamıştır. Eğitim, insanların belirli hedeflerine ulaşmak için gerekli olan bilgi, beceri, tutum ve değerleri öğrenme sürecidir. Bu süreç, insanların kişiliklerinde belirli farklılıklar yaratır ve bu farklılıklar, eğitim sürecinde kazanılan öğelerin bir sonucudur (Fidan, 2012).

Akyüz (2014) tarafından yapılan tanıma göre eğitim, bireyin zihinsel, bedensel, duygusal ve toplumsal yeteneklerinin uygun bir şekilde geliştirilmesi, hedeflenen amaçlar doğrultusunda yeni yeteneklerin, davranışların ve bilgilerin kazandırılması için yapılan çalışmaların tümüdür. Eğitim, insanların hayatlarında en önemli ve kalıcı değişimleri gerçekleştirmesini sağlayan ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir.

Bu tanımlara göre eğitim, bireyin kişiliğin gelişiminde rol oynayan ve yetişkin yaşamında gereksinim duyacağı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir süreçtir. Ayrıca, eğitim insanın toplumsal ve kültürel değerlerini öğrenmesine ve kendini topluma entegre etmesine de yardımcı olur (Tezcan, 1985, s.5).

Eğitimde sanat çok yönlü ihtiyaç duyulan bir alandır. Eğitim sürecinde insanı geliştiren ve değiştiren önemli ve etkili alanlar felsefe, bilim, sanat ve spor gibi içeriklerle düzenlenir. Sanat eğitimi de bu sürecin yapıtaşlarından biridir. Müzik eğitimi, sanat eğitiminin başlıca dallarından birini oluşturmaktadır (Uçan, 2018, s.30).

2.2. Müzik Eğitimi

İnsanlık tarihi boyunca Konfüçyüs, Eflatun, Platon ve Aristo gibi ünlü filozoflar, müziğin ve müzik eğitiminin önemini ve insan ruhuna etkisini söz etmişlerdir. Platon (2005), “...müzik en önemli eğitim aracıdır, çünkü ritim ve makam ruhumuzun derinliklerine kadar sokularak bizi çepeçevre sarar, ona soylu davranış kazandırır. İnsan doğru bir müzik eğitimi almışsa, ruhu da güzelleşir, aksi halde tersi olur.” diyerek beden ve ruhun iyileşmesinde müziği araç olarak görmüş ve müzik eğitiminin önemini vurgulamıştır.

Müzik eğitimi, öncelikle bireye istenilen müzikal davranışları kazandırmayı hedefleyen bir süreçtir. Bu müzikal davranışlar, bireyin yaşantısı yoluyla amaçlı bir şekilde değiştirilerek, dönüştürülerek, geliştirilerek ve yetkinleştirilerek pekişir. Bu bağlamda bulunduğu çevrede müzikle veya müziksel unsurlarla etkileşim içinde olan birey, müzikle birtakım davranışlar kazanır. Bu eğitim sonucunda, müzikal davranışları öğrenen bir birey, müzik ve müzikal çevresiyle daha farkındalık düzeyi yüksek ve etkili bir şekilde iletişim kurabilir. Bu sayede daha kapsamlı müzikal davranış biçimleri oluşturur ve geliştirir (Uçan, 2018).

Kültürel ve sosyal bir toplumun oluşmasında ve yaratıcı kişiliklerin geliştirilmesinde müzik eğitimi önemli bir yere sahiptir. Müzik eğitimiyle ilgilenen bireylerin, kendisine olan güven duygusunun arttığı, kişisel gelişimine yardımcı olduğu, sosyal ortamının genişlediği ve yaratıcı özelliklerini geliştirdiği gibi birçok olumlu etkiler görülmektedir. Ayrıca, müzik eğitimi ile disiplin, öz disiplin, sabır gibi değerlerin de kazanıldığı tespit edilmiştir. Bu nedenle müzik eğitimi, sadece müzikal yetenekleri geliştirmekle kalmayıp, birçok farklı alanda olumlu etkileri olan bir eğitimidir (Uslu, 2013).

Müzik eğitimi, farklı amaçlara, kitlelere ve işlevlere göre çeşitlilik gösteren bir eğitim türüdür. Genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimi, kendi içinde benzersiz bir bütünlük oluşturarak birbirlerini tamamlarlar. Bu nedenle, müzik eğitimi planlama, yürütme, uygulama ve destekleme süreçleri, amaçları, içerikleri, araç ve gereçleri, izlenen yöntem ve teknikleri dikkate alacak şekilde kapsamlı bir şekilde ele alınmalıdır (Uçan, 2018, s.33).

2.2.1. Genel müzik eēitimi

Her yaştan insana yönelik olan genel müzik eēitimi, mziēe ilgisi/ yeteneēi olan veya olmayan herkesi kapsamaktadır. Temel amacı, insanların mziēin saēladığı faydaları anlayarak genel müzik kültürü hakkında bilgi sahibi olmalarını saēlamaktır. Bu eēitim tüm yaş gruplarındaki her seviyedeki kişi iēin gereklidir ve zorunlu olmalıdır. ēnk genel müzik kültürü, herkesin sahip olması gerek ‘asgari ortak-genel kültür’n önemli bir parēadır (Uēan, 2018, s.34).

İlkēretim ncesi ve ilkēretim kademesindeki ērencilere, müzik eēitiminde ēeřitli müzik aletleriyle tanışma, ēalıřma ve kendini deneme fırsatı ve olanağı verilerek, temel müzik kültürü kazandırılır. Devinişsel ve duyuşsal davranış aēırlıklı başlayan sreē en uygun müziksel araē ve ērenme alanı ile belirlenir. İlerleyen yaşlarda bu eēitim bireyin isteēine göre hobi, uērař veya meslek olarak dönüşebilir.

Temel ve orta ēretimde müzik yeteneēi gösteren ērencilerin doēru yöntem ve teknikler aracılığı ile müzik potansiyelini olabildiēince geliştirmek önemlidir. Bu eēitim sayesinde bireydeki müziksel işitme becerisinin gelişmesini saēlayarak toplumda şarkı söyleyebilme ve ēalgı ēalabilme becerileri ile yer bulan bireylerin yetiştirilmesine temel oluşturur. Bireylerin müziksel becerilerin kazanılmasında bu eēitim önemli bulunmaktadır (Bilen, 1995, s. 20).

Bütün bu yönleriyle genel müzik eēitimi, mziēin birleştirici ve zengin anlatım gücü ile toplumun müzik kültürünün gelişmesinde temel yapıyı oluşturur (Biber z, 2001). Bir diēer önemli işlevi ise mziēe yatkın bireyleri özengen müzik eēitimine ilgilendirmek, yönlendirmek ve ön hazırlık yapıp bunun iēin uygun koşulları saēlamaktır (Uēan, 2018, s.35). Müzik eēitimi, saēlıklı ve planlı bir şekilde ilerleyebilmesi iēin ēretmenlerin dikkatli ve sistematik bir ēretim yaklaşımı kullanmaları gerekmektedir. Bu sebeple, okul öncesi, ilkēretim ve ortaēretim kurumları, müzik ēretmenleri tarafından müzik eēitimi verilmelidir (ztrk, 2011).

2.2.2. Özengen müzik eğitimi

Özengen müzik eğitimi, genel müzik eğitiminin temelini oluşturur ve mesleki müzik eğitimine hazırlık açısından önemlidir. Bu tür müzik eğitimi, bireyin kendi ilgi ve yeteneği doğrultusunda belirli bir müzik dalına yönelmesine olanak sağlayarak müzikal tatminini artırmayı ve müzikal davranışlarını geliştirmeyi amaçlar (Uçan, 2018, s. 35).

Bu eğitim bireyin hem akademik başarısına hem de sosyal zekasının gelişimine olumlu katkılar sağlamaktadır. Özengen müzik eğitimi alan bireylerde zaman içerisinde düzenli müzik dinleme, müzik zevki oluşturma gibi alışkanlıklar görülmektedir (Karakoç, Şendurur, 2015). Kişi özengen müzik eğitimi aldığı süreç içerisinde elde ettiği olumlu sonuçlarla zevk ve doygunluk düzeyi artarak özgüvenine olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu eğitimin bir diğer önemli etkeni ise mesleki müzik eğitime geçiş basamağı olmasıdır. Özengen müzik eğitimi alan bazı bireylerde beklenilenden daha yüksek ilgi, istek, yatkınlık olması bireylerin mesleki müzik eğitimi sürecinin başlamasına katkı sağlar.

2.2.3. Mesleki müzik eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bir dalını meslek olarak seçen veya seçmeyi hedefleyen, müziğe yeterli düzeyde yetenek ve ilgi sahibi olan bireylere mesleki bilgi, beceri ve deneyim kazandırmayı amaçlar. Müzik eğitiminin başlıca dalları bulunmaktadır. Bu dallardan bazılarını; Sanatçılık eğitimi, Müzik bilimi ve Müzik öğretmenliği eğitimi oluşturmaktadır. Mesleki müzik eğitimi alacak kişinin ilgili dalın eğitim kurumlarında eğitim alabilmesi için belirli bir yetenek düzeyi istenmektedir. Bu yetenek düzeyinin belirlenmesi kurumun yaptığı yetenek sınavı yoluyla yapılmaktadır. Bu eğitim örgün ve örgün olmayan kurumlarda verilmektedir (Uçan, 2018, s.36).

Mesleki müzik eğitimi okul öncesinden yükseköğretime kadar olabilmektedir. Müzik eğitimi, özengen müzik eğitiminden mesleki müzik eğitime doğru ilerledikçe, öğrencilerin müzik alanındaki becerileri, bilgileri ve deneyimleri artmaktadır. Bu nedenle, verilen eğitim sürecinin kapsamı ve yoğunluğu da artmaktadır. Mesleki müzik eğitimi veren kurumların amaçlarından biri de bireyin müziği bir yaşam biçimi olarak ve yaşantının merkezinde olmasını sağlamaktır. Sağlıklı bir mesleki müzik eğitimi için iyi bir özengen ve

genel müzik eēitiminin yanı sıra kuramsal bilgi aēısından yeterli donanıma sahip, çalgısını iyi çalan, iyi öğreten, mziēi bizzat yaparak ve yaēayarak öğreten uzman kiēilerden eēitim almak önemlidir. Mesleki müzik eēitimi veren kurumlar, ülkemizde genellikle eēitim fakültelerinin güzel sanatlar eēitimi bölümleri, güzel sanatlar fakülteleri, devlet konservatuvarları ve güzel sanatlar liseleri gibi alanında uzmanlaēmıē kurumlardan oluēmaktadır.

Ülkemizde sadece tam zamanlı konservatuvar eēitimi ortaokul kademesinde baēlıyor. Lise düzeyindeki kurumlar Konservatuvarlar ve Güzel Sanatlar liseleridir. Lisans düzeyinde mesleki müzik eēitimi veren kurumlar Eēitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Konservatuvarlar yer almaktadır (Yalçın, 2017). Mesleki müzik eēitiminin boyutlarından birini de çalgı eēitimi oluēturur.

2.3. Çalgı Eēitimi

Çalgı eēitimi, müzikal yeteneklerin geliētirilmesi, teknik becerilerin kazanılması ve müzikal anlayıēın derinleētirilmesi aēısından önemli bir rol oynamaktadır. Çalgı eēitimi, ērencilerin bir enstrümanı ustalıkla çalmayı ērenmeleri ve mziēi aktif bir ēekilde icra etmeleri için gerekli becerilerin edinildiēi bir süreçtir.

Bilen (1995), müzik eēitiminde beē farklı boyutun yer aldıēını ifade etmektedir: ses eēitimi, müziksel iēitme eēitimi, müzik beēenisi eēitimi, yaratıcılık eēitimi ve çalgı çalma eēitimi. Müzik eēitiminde, çalgı eēitimi önemli bir yer tutar ve çalgı aracılıēıyla bireylerin yetiētirilmesi, geliētirilmesi ve müzik alanında istenilen davranıēları kazanması için gereklidir. Çalgı eēitimi, mziēin temel unsurlarının ērenildiēi ve bu unsurların bir çalgı aracılıēıyla ifade edildiēi, bireyin müziksel yeterliliklerinin geliētirildiēi bir ērenme süreci olarak nitelendirilebilir (Uslu, 1998, s. 27).

Çalgı eēitimi, müzik dersinin ieriēinde yer alacak eēitim etkinliklerinde yaratıcı ve kolaylaētırıcı bir etken özellik göstermektedir (Bilen, 1995, s. 18). Bireyin kendini tanıyabilmesi, eēitim vasıtasıyla ērendiēi bilgileri müziksel bilgiler ile btnleētirip yaratıcılıēını geliētirmesi yönünden eēitimin önemli bir bölümünü oluēturur. Birey, müziksel davranıēlar kazanarak yeteneklerini tanımaya ve geliētirmeye fırsat edinir

(Yıldırım, 2009, s. 6). Çalgı eğitiminin temel amaçları arasında çalgı sevgisini kazanma, çalgının teknik özelliklerine uygun öğrenme, çalışma süresini verimli şekilde artırma ve müzikal becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar oluşturmaktadır (Parasız, 2009).

Birebir müzik dersi, öğretmen ve öğrenci arasında yapılan özel bir ders türüdür. Bu süreç, öğrencinin müzikal becerilerini geliştirmek için sabır ve özveri gerektirir (Ercan ve Orhan, 2016; Parasız, 2009). Öğretmen- öğrenci iletişimini sağlıklı şekilde ilerletmek ve bireysel farklılıklar gözetilerek öğrenciye uygun bir eğitimle hedeflenen davranışlar gerçekleştirmek eğitimin kazanımlarını oluşturur.

Bir çalgıyı öğrenmek sadece psiko-motor özelliklerini geliştirmekle kalmaz, bilişsel, devinışsel ve duyuşsal davranışların tümünü gerektiren bir davranış örüntüsü oluşturur. Yeterli seviyede gelişmesi ise planlı ve programlı bir eğitim süreciyle mümkündür (Akbulut, 2013, s.59). Özen (2004) bilişsel alanı, çalgı terimlerini öğrenmek ve çalgıda kullanılan teknikleri kavramak olduğunu, duyuşsal alanı çalışmaya ilişkin disiplinli ve özverili olmayı, devinışsel alanı ise çalgı çalarken iki elin eş güdümlü olması ve karşılaşılan problemleri çözme becerisi kazanması olduğunu ifade etmektedir (s. 60).

Schleuter (1997) tarafından belirtildiği üzere, her çalgının kendine özgü özellikleri ve teknik gereksinimleri vardır. Ancak tüm çalgılar için ortak olan temel teknikler de mevcuttur. Bunlar;

- Çalgıyı doğru tutuş ve postürde rahatlıkla çalmak,
- Çalgı çalarken el, bilek ve kolun doğru pozisyonunda kalması,
- Çalgıda kendine özgü ve kaliteli bir ton elde etmek,
- Çalgıda doğru entonasyonu sağlayabilmektir (Akt. Özmenteş, 2006, s.94).

Müzik öğretmenliği eğitimi alan öğrenciler için çalgı eğitimi, mesleki gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu eğitim, öğretmenlerin meslek hayatlarında müzik derslerini daha verimli bir şekilde işlemelerine yardımcı olmanın yanı sıra, görev yaptıkları

okullarda öğrencilerinin sanatla ilgilenmelerini teşvik edici bir etki yaratmasıyla da önem kazanır (Girgin, 2015; Ercan ve Orhan, 2016).

Müzik öğretmeni, çalgı eğitimi uygulamalarının temelini oluşturan müzik derslerinde çalgıları aktif bir şekilde kullanmalıdır. Öğretmenin kendi çalgısını kullanması ve öğrencilere çalgı çaldırması bu derste önem taşır. Örneğin, sınıfta keman, gitar, org, bağlama, flüt, mandolin gibi çalgıları çalan öğrenciler varsa, bu çalgılar müzik derslerinde kullanılabilir. Birden çok çalgının derste bulunması ve aktif bir şekilde kullanılması, müzik dersini zevkli ve verimli hale getirecektir. Ayrıca müzik öğretmeni, yetenekli öğrencilerle ilgilenip onlara çalgı öğretmesi ve öğrencilerle toplu çalgı çalışmaları yaparak okuldaki çalgı eğitiminin yaygınlaşmasına ve gelişmesine katkıda bulunabilir. Derste çalgı kullanımı, özellikle dersin keyifli ve başarılı geçmesi, aynı zamanda öğrencilerin derse olan motivasyonunu artırma açısından da büyük bir öneme sahiptir. Öğretmenin çalgısıyla birlikte öğreteceği şarkılar, türküler veya marşlara eşlik etmesi, dersinin etkileyici bir şekilde ilerlemesine ve dersinde başarılı olmasını sağlayacaktır (Uslu, 1998).

2.3.1. Keman eğitimi

Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında uygulanan çalgı eğitiminin alt boyutlarından biri keman eğitimidir. Bireysel çalgı eğitimi adı altında verilen keman eğitimi, toplam yedi öğretim dönemini kapsamaktadır. Keman eğitimi, öğrencilerin ileriye dönük meslek yaşamlarında çalgıyı rahatça kullanabilmeleri için yeterli seviyede ve düzenli bir öğretim programıyla hedeflenen çalma becerisi kazandırma sürecidir.

Keman çalmayı öğrenmek ve başkalarına öğretmek, diğer sanat dallarında olduğu gibi, etkili bir eğitim sürecini gerektirir. Keman eğitiminin başarılı ve verimli olabilmesi için yaratıcılığı teşvik eden bir yapıya sahip olması, öğretim modelleriyle sınırlı kalmaması ve farklı disiplinlerden yola çıkarak yeniliklere açık olması gerekir. Bu etkiler öğrencinin performansının artmasına ve ders işleyişine olumlu katkı sağlamasına etki edecektir (Yağışan, 2008).

Riviere (1996), yaylı çalgıların perdesiz bir enstrüman olması ve yanlış ses basma olasılığının yüksek olması nedeniyle bütün sesleri ayırt edebilen bir müzik kulağı

yardımla yaylı çalgı eğitimi alabileceğini belirtmiştir. Öğrencilerin keman eğitimini solfej eğitimi ile desteklenmesi gerektiğini önermektedir (Özmenteş, 2005, s. 95).

Keman, müzik eğitimi kurumlarında etkili bir eğitim aracı ve müziksel anlatım yorumlama gücü ağır basan bir çalgıdır (Yağışan, 2008, s.6-7). Kullanım alanı ve amaçları oldukça geniş, zengin bir literatüre sahip, solo çalgı olma özelliğiyle ve müzik topluluklarında birincil konumda olması nedeniyle önemli bir eğitim alanı haline gelmiştir (Uslu, 2012). Keman çalmak karmaşık, yoğun ve düzenli çalışma gerektiren bir alandır. Teknik açıdan bakıldığında, kemanı ve yayı doğru tutmak, perdesiz çalgı olması nedeniyle entonasyon hakimiyeti sağlamak, sağ ve sol el tekniklerini doğru uygulamak gibi temel davranışlardan oluşur (Parasız, 2009, s.20). Öğrencilerin bu teknik davranışlarla beraber müzikal becerilerinin de gelişmesi beklenir. Bu gelişime en fazla katkı sağlayan, keman için yazılmış eser, etüt ve egzersizler oluşturur. Bu sebeple keman eğitimine yönelik seçilen dağarcığın belirlenmesinde öğrencinin seviyesine uygun olan eserlerin büyük önemi vardır. Öğrencilerin istenen davranışları kazanabilmeleri ve gelişmeleri belirlenecek olan eserleri icra edip düzenli çalışmalar yapmalarıyla mümkün olacaktır (Parasız, 2009, s.19- 20).

Keman eğitiminde istenilen hedef ve davranışlara ulaşmada ve bunları uygulama süreçlerinde en etkin rolü olan keman eğitimcisidir. Şendurur (2001), etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi için keman eğitimcisinin, öğrencinin derse hazır bulunuşluk seviyesini ve öğrenmede bireysel farklılıklarını dikkate alınmasının önemli olduğunu belirtmiştir. Her bireyin hazır bulunuşluk ve öğrenme düzeyleri, algıları, yetenekleri birbirinden farklıdır. Keman eğitimcisi bu farklılıkları tespit ederek, farklı öğrenme modelleriyle etkili bir öğrenim oluşturur (Şendurur, 2001). Bunların yanında öğrencilerin derslere olumlu dönütler vermesi, öğretmen- öğrenci arasındaki olumlu iletişim, düzenli çalışma, derse karşı tutum, özgüven ve öz-yeterlik ile keman eğitiminde başarılı sonuçlar oluşturur (Yıldırım, 2009; Akbulut, 2013). Öğrencilerin düzenli ve disiplinli keman çalışmaları için sabırlı olması beklenmektedir. Öz-yeterlikleri yüksek öğrenciler güçlü bir motivasyona sahip olduklarından karşılaştıkları sorunların üstüne gidip daha çok çalışabilirler.

2.4. Çalgı Performansı

Fransızcadan dilimize geçen performans kelimesinin anlamı sözlükte “1.Yapılan iş, uygulama, icraat; 2. Başarım; 3. Kişinin yapabileceği en iyi derece; 4. Verim gücü” olarak yerini almıştır (TDK, 2022). Müzik eğitiminde, müzik becerilerinin uygulamalı olarak sergilenmesi performans müzik eğitimi açısından büyük bir önem taşır. Bu beceriler, çalma, söyleme, yorumlama, müzik topluluklarını yönetme gibi alanlarda kendini gösterir (Uçan, 2018).

Müzik performansı duyuşsal, bilişsel ve psikomotor becerileri kapsayan üç temel öğrenme alanı içerir. Bu üç temel öğrenme, beceri isteyen ve yoğun eylem gerektiren bir özelliktedir. Müzik dışında uğraş gerektiren alanlarda öğrencinin bilgi seviyesini ölçmek için yazılı sınav veya ödev gibi ölçme araçları gerekir. Ancak müzik eğitiminde bu ölçme araçları yetersiz kalmaktadır. Müzik eğitiminde bireyin yetenek, beceri ve başarısını tespit etmek, müzik okulunda bir sonraki sınıfı geçebilmek veya performansını nasıl geliştireceğine yönelik geri bildirim almak için performans değerlendirme sınavları mevcuttur (Yayla, 2022, s. 32).

Saraç (1996), yaylı çalgı eğitiminde performans değerlendirmesini yedi aşamada sınıflandırmıştır. İlk aşama, öğretmenin çalgıda kazandırılması gereken beceriyi çalgıda örneklenmesinden oluşur. Becerideki temel noktaları oluşturan teknikleri kavrama ikinci aşama, birinci ve ikinci aşamada kazandırılan becerilerin tekrar gösterilmesi üçüncü aşama, öğrenciye becerinin basit bir kısmını uygulatılması dördüncü aşama, gösterilen tüm beceri ve tekniklerin bütün halinde gösterilmesi beşinci aşamayı oluşturur. Bu aşamada yanlış gelişen bir teknik varsa düzeltilmelidir. Becerinin gözlemlenmesi ve tekrar edilmesi altıncı aşamadır. Son aşamada ise öğrencinin kazandırılan becerileri, yardım almadan kendi kendine yapabilmesi beklenir (s. 43-44).

Çalgı performansı beden ve zihnin bağlantısıyla yürütülen bir eylemdir. Çalgıda hakimiyet sağlama, tona göre temiz ses elde etme, doğru teknik duruşa sahip olma gibi becerilerin bir araya gelmesiyle çalgı performansı oluşur (Ak, 2018). Bununla beraber çalgı performansı, yay tekniklerini doğru kullanmak, doğru entonasyon sağlamak, tonlu ve güzel ses elde etmek vb. gibi teknik süreçlerden oluşan bir durum olarak görülse de çalınan eserin

dönem ve stil özelliklerine göre dikkat edip çözümlenmesi gerekir. Eserin biçimi, konusu, yazıldığı dönem stil özelliklerini oluşturur. Müzikal bir ifade oluşturmak için tüm teknik becerileriyle beraber bu stil özellikleri bütünleşmelidir (Okay, 2012, s. 1052). Galamian (2013) da aynı fikri savunup başarılı bir performans için sadece teknik becerilerin yeterli olmadığını ifade etmiştir. Çalan kişi yaratıcılığını ortaya çıkararak esere yorumunu katmalıdır (Akt. Döğer, 2016, s. 23). Yaratıcılıkta hem müzik bilgisi hem de teknik yeterlilik sayesinde performans daha üst seviyeye taşınır.

Saraç ve Şeker (2008)'e göre, öğrencinin başarılı bir performans gerçekleştirmesi için iç ve dış koşullardaki farkın dengelenmesi gerekir. İç koşullar performans sırasında çalgısına hakimiyeti, heyecanı kontrol altına alması ve genel olarak öğrencinin bireysel çabasıdır. Dış koşullar ise performans sergileyeceği ortamın uygunluğudur. İki koşul da sağlanırsa öğrenci istediği performansı sağlayacaktır (s. 102).

Yağışan (2008), çalgı performansını etkileyen en önemli etkenler arasında fiziksel yapısı, postürü ve kuvveti gibi bireyin bir enstrüman çalabilmek için gerekli gördüğü etkenleri sırasıyla aşağıdaki gibi açıklamıştır.

Koordinasyon: Hedeflenen bir amaca yönelik olarak kas ve sinir sisteminin akıcı, uyumlu ve kontrollü bir şekilde iş birliği içinde çalışmasıdır. Keman çalma sırasında sağ ve sol elin eşgüdümü olması ve nota takibi yaparken müzikal dinamikleri, ritim ve nota üzerinde gösterilen teknikleri yapıp seslendirilmesi gibi beceriler gerekmektedir. İyi bir koordinasyon düzeyine sahip kişi, ilk kez gördüğü bir etüt veya pasajı çalışırken kısa zamanda deşifresini yapabilir. Bir toplulukta çalarken uyum sağlayabilme ve karşılaşılan sorunları çözebilme becerisi sağlayabilir.

Dayanıklılık: Çalgı eğitiminde dayanıklılık, performans, konser ve uzun süreli yoğun çalışma süreçlerinde yorgunluğa karşı koyabilme ve uzun süre aynı performansta kalabilme becerisidir. Bir müzisyenin uzun süre aynı performansı sergilemesi dayanıklılık kapasitesinin göstergesidir.

Kuvvet: Kasların bir engelle karşılaştığında direnç gösterme kabiliyetidir. Yaylı çalgılarda tuşe üzerinde güçlü bir artikülasyona sahip olmak için her parmağı aynı güçte,

performans boyunca devam ettirebilmek gerekir. Bir pasaj çalarken kullanılan kasların uyguladığı güçle doğru duruş ve postürle devam ederek çalınması keman çalma performansına olumlu yönde etki eder.

Esneklik: Eklemelerin mümkün olduğunca hareket edebilme gücüdür. İnsan vücudunu olası sakatlıklardan koruma özelliği taşır. Çalgı performansında bu tür sakatlıkların önüne geçmek, teknik hareketlerin kolaylaşmasını sağlamak, müzikaliteyi geliştirmek için gerekli olan esnekliği kazanmak önemli bir faktördür.

Hız/ Acelite: Yağışan, kitabında bu başlığı “parmak çabukluğu” olarak keman çalma performansının önemli bir parçasını oluşturan bir motorik özellik olduğunu belirtmiştir. Tuşe üzerindeki sol elin parmaklarındaki aceliteyi artırmak için kasların esnekliği, artikülasyonu, dayanıklılığı ve birbirleriyle olan koordinasyon içinde olması gerekir. Çalgı çalarken parmakların tuşe üzerinde olan mesafesi dikkat edilmesi gereken bir husustur. Kişinin daha çabuk yorulmasına yol açtığı gibi çalarken ritmin bozulması, ses kalitesinin düşmesi gibi performansın bozulmasına neden olan sorunlar yaratabilir.

Refleksler: Kişiyi harekete geçirecek uyarıma karşı vücudun istem dışı kasal tepki göstermesidir. Çalgı performansı sırasında refleksler, eserde ritim içinde kalabilme, notayı anında çalgıya aktarabilme, sağ el yay çekme-itme hareketi yaparken sol el ile eşgüdümü sağlayabilme gibi tekrar edilen ve geliştirilen bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır (Yağışan, 2008, s. 83-86).

Önder (2021) ise araştırmasında, çalgı performansını olumsuz etkileyen risk faktörlerin olduğunu, bunların çalgının aşırı ve yanlış kullanımı, performans kaygısı, çalışmaya fazla yüklenme, yanlış teknik kullanımı, çalışma öncesi yeterli ısınmama, çalışırken yeterli dinlenme süresi vermeme vb. sebeplerden kaynaklandığını belirtmiştir. Bu tür durumlar çalgı performansını etkilediği gibi yaş ilerledikçe doğacak kalıcı hasarlara neden olabilir. Bunun önüne geçmek için çalışmaya başlamadan önce rutin ısınma egzersizleri yapılmalı, yanlış teknikte devam etmemek için doğru tutuşa dikkat edilmeli, çalışma boyunca dinlenme araları verilmelidir (Önder, 2021).

Öğrencilerin müziğe ilgi duyması, müziği sevmesi ve çalgı çalmaya yönelmesi için motivasyonları son derece önemlidir. Öğrencileri müziğe ve çalgıya motive etmek, onları bu alanda aktif hale getirerek gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda, müzik dinletilerinin öğrencilere tanıtılması ve onların dinleti ortamlarına istekli ve bilinçli bir şekilde yönlendirilmesi etkili bir yöntem olabilir. Bu hedefin gerçekleştirilmesinde, okulda düzenlenen çeşitli müzik dinletilerinin büyük önemi vardır. Öğrencilerin dinleti konusuna yönlendirilmesi, farkındalık kazanmaları ve müzik dinleme alışkanlığı geliştirmeleri okuldaki müzik eğitimi ve çalgı eğitimi açısından anlamlı bir sonuç doğurabilir. Dinletilerle birlikte, okuldaki müzik eğitimi dışında da eğitimin devam etmesi ve uygulanması da önemsenmesi gereken konulardan biridir. Öğrencilerin dinleti ortamına yönlendirilmesi ve varsa yakın çevredeki canlı konserleri izlemeleri konusunda müzik öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Müzik öğretmenleri, öğrencilerinin bu yönlerinin gelişimine katkıda bulunmak için dinletilerle ilgili açıklamalar yapabilir ve onları bu konuda teşvik edebilir. Bu şekilde, öğrencilerin gelişimine ve çalgı eğitiminin ilerlemesine katkıda bulunurlar (Uslu, 1998).

2.5. Öz-Yeterlik Kavramı

Sosyal bir varlık olan insan, kişisel deneyim ve çevresini gözlemleme yoluyla davranışlar pekiştirir ve öğrenir. Bu davranışlar çevresel olayların, kişisel faktörlerin ve bilişsel özelliklerin etkileşimine bağlı olduğu sosyal bilişsel kuramının içinde olan öz-yeterlik önemli bir kavramdır ancak davranışların tek işleyeni değildir (Bandura, 1977).

1977 yılında Albert Bandura tarafından yayınlanan bir makalede ilk kez ortaya atılan öz-yeterlik kavramı, “Öz-yeterlik: Davranış Değişikliğinin Teorisine Doğru” isimli makalesinde karşımıza çıkmış ve öz-yeterliğin insan davranışlarını nasıl etkilediğine ilişkin bir kuram ortaya koymuştur. Bu çalışma ile günümüze kadar uzanan psikoloji ve ilgili alanlardaki araştırmalar artmıştır ve öz benlik, öz düzenleme, öz saygı gibi öz ifadesiyle başlayan kavramlar türeyerek her bir kavram üzerinde gittikçe artan akademik araştırmalar çoğalmıştır (Yılmaz, 2021, s.157).

Albert Bandura, öz-yeterliğin, belirli bir beceri veya konuda bireyin, gerekli davranışları organize ederek ve bu davranışları başarıyla gerçekleştirme yeteneğine yönelik

inancı olarak tanımlamıştır. Bu inanç, bireyin karşılaştığı zorluklarda, problem çözme becerilerini kullanarak, güç durumların üstesinden ne kadar başarılı bir şekilde gelebileceğine dair kendi kendine yönelik yargısıdır (Senemoğlu, 2020, s.234). Bireyin öz-yeterlik inancı, onun motivasyonuna, yeteneğine ve kapasitesine ilişkin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Schunk (1990)'a göre birey bir görevi yapabilmek için gerekli yetenek ve beceriyi kendisinde olduğuna inanırsa, görevi yapmak için o kadar istekli ve kararlı olur. Hedefine ulaşınca tatmin duygusu artar, öz-yeterlik inancı yükselir. Böylece kendisine daha zorlayıcı hedefler koyar. Öz-yeterlik inançları, problem çözme becerilerini ve duygusal tepkilerini etkiler, hedeflerinde daha ısrarcı ve dirençli olurlar. Öz-yeterlik inancı güçlü olan bireyler zor görevlerde daha güvenli ve rahattırlar (Akbulut, 2006; Kaptan ve Korkmaz, 2002). Ancak öz-yeterliği yüksek olup gerekli donanıma sahip değilse başarılı bir performans gerçekleştiremeyecektir (Schunk ve Pajares, 2002).

Öz-yeterliğin, “derece”, “güç” ve “genellik” olmak üzere 3 temel boyutu vardır (Bandura, 1997).

1. Derece: Bireyin belli bir görev karşısında yapabileceğine ilişkin zorluk derecesidir.
2. Güç: Bireyin zor durumlarda sergilenecek performanslarda gösterilen inanç miktarıdır.
3. Genellik: Beklentilerin farklı durumlarda ne ölçüde genellenebileceğini gösterir (Arseven, 2016, s.68).

Bir öğrencinin yalnızca bir derse ait öz-yeterlik inancı olabileceği gibi genel bir öz-yeterlik inancına sahip olup bütün derslerde yeterli bilgi, birikim ve donanıma sahip olabilir. Öğrencilerden mümkün olduğunca üst seviyede, güçlü ve genel bir öz-yeterlik inancına sahip olması eğitim kurumları tarafından beklenmektedir (Yılmaz, 2021, s. 157).

2.5.1. Öz-yeterlik inancı kaynakları

Bandura (1977), öz-yeterlik inancını besleyen 4 temel bilgi kaynağı olduğunu ileri sürmektedir. Bu bilgi kaynakları bireyin yeterliklerine etki eden ve zorlu görevlerle başa çıkma yeteneğini geliştiren kavramsal bir çerçeve sağlar (Bandura, 1977, s.195).

Doğrudan Deneyimler (Enactive mastery experience)

Bilgi kaynakları içerisinde en güçlü etkili olan bireyin doğrudan edindiği kişisel deneyimleridir. Birey başarıyla oluşturduğu her bir performanstan elde ettiği bilgileri biriktirerek kendi yeterliği hakkında bilgi sahibi olur. Bu sebeple, anlık edinilen başarı ve başarısızlıklar bireyin öz-yeterlik algısına büyük bir ölçüde etki etmezler (Yılmaz, 2021). Başarının öz-yeterlik üzerindeki etkisi, bireyin sergilediği performansların doğrudan yaşantılar yoluyla başkalarından aldıkları veya almadıkları yardımlara göre şekillenecektir (Usher ve Pajares, 2008). Üst üste yaşanan başarısızlık bireyin yeterlik algısını düşürebileceği gibi bu olumsuz durumdan ders çıkarılması koşuluyla gelecekteki başarılarla olumlu yönde katkı sağlayacaktır. Birey karşısına çıkan engellerde kendi çabası ile başarılı olabileceğine inandığında öz-yeterlikleri artar ve çabuk pes etmezler (Telef, 2011, s. 39; Bandura, 1977, s. 196; Usher ve Pajares, 2006).

Müzik eğitiminde doğrudan deneyime örnek olarak, bir öğrencinin herhangi bir döneme ait bir eseri gereken teknik ve dönem özelliklerine göre başarıyla seslendirdiğinde, aynı teknik ve döneme ait benzer özelliklerdeki başka bir eser veya etüdü başarıyla seslendirebileceğini düşünmesi öz-yeterlik algısını geliştirir (Ak, 2018, s.25).

Dolaylı yaşantılar (Vicarious experience)

Sosyal bilişsel kuramda ifade edilen gözleme dayalı öğrenme modelinde yer alır. Bireyler model aldığı kişinin deneyimlerini gözlemleyerek kendisinin öz-yeterlik inancını geliştirebilirler (Arseven, 2016, s.68). Bandura (1986)'ya göre gözleme dayalı öğrenmede model alınan davranışın farklı bilişsel süreçlerden geçerek bireyde aktif rol oynadığı ve böylece yeterlik algısını etkilediği bir gerçektir (Yılmaz, 2021, s. 169).

Öğrencinin bireysel çalgı derslerinde çalışılan eserin kendi akran grubundan bir öğrencinin daha çaldığına tanık olması kendisinin başarabileceğine olan inancının artmasını sağlar. Aynı şekilde teknolojinin olduğu bu dönemde sosyal medyada müzisyenlerin videolarını izlemek bir motivasyon unsuru oluşturur. Yaş, ırk, cinsiyet ve eğitim düzeyi gibi özellikleri kendisine benzeyen rol model aldığı müzisyenlerin başarılı performanslarını gözlemlemek daha güçlü bir öz-yeterlik algısı geliştirir. Öte yandan, farklı niteliklere sahip olan bir müzisyenin performansı kendi yeterlik algısı üzerinde bir etki göstermez.

Sözel ikna (Verbal persuasion)

Sözel ikna, bireyin performansına ilişkin tavsiye ve takdir etme gibi geri dönütler bireyin öz-yeterlik algısına etken rol oynar (Arseven, 2016, s.69). Yapıcı nitelikteki sözel iknalar, bireylerin öz-yeterlik algılarını olumlu yönde etkileyebileceği gibi olumsuz ve sübjektif bildiriler ise, bireylerin öz-yeterlik algılarında negatif yönde değişimlere sebep olabilir (Sarı ve Uslu, 2020). Sözel iknanın öz-yeterlik üzerindeki etkisi, ikna edici dönütler veren bireyin inandırıcı olmasına, güvenilirliğine ve konuyla ilgili ustalık seviyesine bağlıdır (Bandura, 1977). Bu sebeple, sözel iknanın bireyin öz-yeterliği üzerinde sınırlı bir etkisi vardır (Zimmerman, 2000, s. 88). Örneğin, bir öğrencinin performans göstereceği bir işte öğretmeni tarafından motive edilmesi ve sonucunda geribildirimde bulunması, öğrencinin kendi akranı tarafından verilen geribildirimden daha ikna edici ve olumlu yönde etki sağlayabilir. Brophy (1983) buna ek olarak, dönütlerin istenilen olumlu etkiyi yaratması için bireyin çabasını ve başarısını ifade eden cesaretlendirmelerin olması gerektiğini belirtir.

Fizyolojik ve duygusal durumlar (Physiological and affective states)

Stres, kaygı gibi olumsuz durumlar, koşullara bağlı olarak yeterliğe ilişkin bilgilendirici bir değer olabilecek duygusal durumları ortaya çıkartır. Bedenimiz bu olumsuz duygulardan etkilenip ağrı, yorgunluk, boğazda kuruluk, soluksuz kalma gibi fizyolojik reaksiyonlara neden olduğu gibi, düşük öz-yeterlik göstergesi olarak yorumlanabilir (Bandura, 1997, Akt. Sakız, 2013, s. 191). Çalgı eğitiminde ve performans göstereceğimiz aşamalarda özellikle sahne öncesinde bu konu ayrıca önem kazanmaktadır. Performans öncesi terleyen ve heyecanlanan öğrenci, bu tepkilerin çabasının ve

çalışmasının yetersiz olduğuna bağlı olduğunu düşünürse bu durum çalgı performansına yansıyacaktır. Ancak, aynı fizyolojik tepkileri havanın sıcak olması gibi başka olağan durumlara bağlarsa, öğrencinin yeterlik algısı üzerinde bir etki göstermeyecektir (Kotaman, 2008, s. 123).

2.5.2. Öz-yeterlik inancında aracı süreçler

Bandura'ya (1997) göre insanların eylemlerini etkileyen öz-yeterlik inancında davranışlara aracılık eden başlıca psikolojik süreçler bulunmaktadır. Bunlar; Bilişsel, duyuşsal, güdüsel ve seçim süreçleridir. Bireylerin bilişsel süreçlerinin ve motivasyonlarının yüksek olmasını, yüksek hedefler oluşturmalarını ve hedeflerine ulaşmada istikrarlı olmalarını sağlar. Bu süreçler davranışları ekilerken birlikte uyum içinde işlevlerini gösterir.

Bilişsel Süreçler

Hayatımızı etkileyen birçok davranış, düşünce biçimlerimizden yola çıkarak bilişsel yapılarla davranışa yön veren işlevler olarak görülmektedir. Bireyin amaçlarına ulaşmada, olayları nasıl yorumladığı, kafasında oluşturduğu tahmini hikayelerle, göstereceği davranış zihninde oluşturur. Yeteneklerin nasıl algılandığı, çevrenin etkileri ve sosyal etkinlikler bilişsel süreçlerin kişinin yeterlik algısında belirleyici rol üstlenmektedir. Yeteneğin doğuştan geldiğini ve değiştirilemez bir güç olarak gören bireyler çabaya gerek duymadan kolay seçimlere odaklanır. Ancak yeteneğin kendi çabalarıyla geliştirilebilir bir beceri olarak görenler yeteneğini daha üst seviyeye taşıması için çaba ve mücadele gösterir. Böylece bireylerin, yeteneği nasıl gördüğü performanslarını doğrudan etkilediğinden yeterlik algılarına etki edecektir. Ayrıca performanslarını kendi akran grubundaki bireylerden daha başarılı bulanların öz-yeterlik düzeylerinde artış olduğu gözlemlenmektedir. Başkalarından daha düşük performans sergilediğini düşünenlerde ise bu durumun aksi yönde olduğu görülmektedir. Bu bilişsel süreçlerin performans üzerindeki etkisi başarılarının artmasına ve analitik becerilerinin gelişmesi yönünden etkindir (Bandura, 1997, Akt. Yılmaz, 2021).

Duyuşsal Süreçler

Duyuşsal süreçler, duygusal durumların düzenlenmesinde psikolojik ya da duygusal tepkiler olarak yeterli algısını etkilemektedir. Bireylerin pozitif duygular yaşamaları ve bu ruh halini sürdürebilmesinde düşünce kontrolü önemlidir. Düşüncelerini kontrol edebilen birey aynı zamanda duygularını kontrol etme gücüne sahiptir. Stres, kaygı gibi olumsuz duygu durumları karşısında yeterli inancı bu etkileri azaltmak ve olumlu yöne çevirebilmeye olanak sağlar (Yılmaz, 2021, s.181).

Bandura (1998), öz-yeterlik inancı yüksek bireylerin tehdit edici durumları yöneterek olumsuz duygulardan uzaklaştığını ve rahat bir ortam sağladığını ifade eder. Fakat öz-yeterlik inancı düşük bireyler başa çıkma yetersizliklerini düşünüp tehlike karşısında endişe duyar, kendi yetersizliğine odaklanır, düşünceleri rahatsız eder (Telef, 2011, s. 54). Bireyler düşünceleriyle kendini yatıştırma, oyalanarak meşgul olma ve sosyal ortamlarda teselli gibi sakinleştirici yöntemler kullanarak duygu durumlarını kontrol altına alabilirler.

Güdüsel Süreçler

Güdülenme ve öz-yeterlik birbirlerini etkileyen iki kavramdır. Güdülenme sonucunda oluşan davranışlar öz-yeterliği, ortaya çıkan davranışların da tekrar bireyin öz-yeterliği üzerinde etki oluşturur (Bandura, 1997). Bireyin geçmişteki performansındaki davranışları gelecekteki performanslarına dair önsezi ile yeni davranış biçimleri tasarlar. Gelecekte yapabileceklerine karşı olumlu, olumsuz sonuçları düşünerek yeni amaçlar belirlerler (Yılmaz, 2021).

Bireyin kendi kapasitesine olan inancı yüksekse karşısındaki zorluklarda dayanma gücü gösterecek ve o kadar çaba harcayacaktır. Kapasitelerine inanmayanlar vazgeçme potansiyeline sahip, çabaları az ve başarısızlığa yakın kişilerdir (Bandura, 1993, Akt. Telef, 2011). Bu sebeple performanslarını artırmak için çaba gösterdiklerinde her türlü zorluğun üstesinden geleceklerine inanmaları bireylerin öz-yeterliğini yükseltmesine katkıda bulunacaktır.

Seçim Süreçleri

İnsanlar günlük hayatlarında farklı eylemlerin ve etkinliklerin arasında tercih yapmalarını gerektirecek durumlarla karşılaşır. Öz-yeterlik inançları çevresini oluşturmaya veya kariyer seçimlerine etki eder. Kendilerini kolayca ifade edebilecekleri ortamları seçip, yeterliklerini aştığını düşündükleri ortamlardan kaçınırlar (Bandura, 1997). Kişisel gelişimlerinde ve sosyal hayatlarında seçimleri sayesinde olumlu, olumsuz etkileşim gösterirler. Bu faktörler eylemleri sonucunda bireyleri rehber ve motive edecek işlevlerdir. Kariyer seçiminde ve gelişimde öz-yeterlik inancı bu sebeple önemli bir faktördür (Bandura 1994, Akt. Telef, 2011).

Öz-yeterlik inancı yüksek olan bireyler zor seçimler yapmakta ve yüksek hedefler koymada kendilerini sınırlamazlar. Kariyer seçimleri ve ilgi alanları genişleyecek, seçimlerinde başarılı olmaya ve uzun süre seçimlerinde gösterdikleri başarıyı sürdürme eğilimleri olacaktır (Yılmaz, 2021, s. 182).

2.5.3. Öğretmen öz-yeterliği

Öz-yeterlik kavramı günümüze kadar çeşitli alanlarda türeyerek çok sayıda kavram oluşturmıştır. Bunlardan birkaçı, sosyal öz-yeterlik, internet ve teknoloji öz-yeterliği, mücadeleci öz-yeterlik (Pisanti, 2012) gibi kavramlardır. Akademik öz-yeterlik de bunların arasında yer almaktadır (Yalnız, 2014, s. 96). Schunk ve Pajares (2002), kişilerin akademik amaçlara yönelik eylemlerini gerçekleştirmek için kendilerine olan inançlarını akademik öz-yeterlik olarak tanımlamıştır. Caprara ve arkadaşları öğretmen öz-yeterliğini ise öğrencilerin öğrenmeye yönelik becerilerini etkileyen ve onların başarılı olacaklarına dair inançları olarak tanımlamıştır (Akt. Yılmaz, 2021, s.191). Yüksek öz-yeterlik düzeyine sahip öğretmen, öğrencilerin zorlanan konularda destek olmasına ve öğrencilerin akademik ilerlemesinde daha başarılı sonuçlar yaratmasına katkı sağlar. Bu etkiler düşünüldüğünde öğretmenlerin öz-yeterlik inancı oldukça önemlidir.

Müzik öğretmeni adayları öğrenim gördükleri üniversitelerden yeterli bilgi birikimi ve becerilerle mezun olduklarında çeşitli yaş gruplarına eğitim vererek mesleklerine ilk adımı atarlar. Onların yaratıcı ve özgüvenli bir birey olmaları için öğrenmeye açık ve özgür

bir öğrenme ortamı oluşturlar. Türkoğlu (2005)'na göre öğretmenlere verilen görevler arasında öğrencilerle iletişimi güçlü tutma, değerler oluşturma, öğrencilere rehber olma, güven sağlama, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılama gibi sorumluluklar yüklenir. Bu sebeple öğretmen ve öğretmen adaylarının kendilerinden emin şekilde mesleki süreçlerinde öğrencilere örnek rol olma, sınıf içi etkinlikleri oluşturma, yönetme ve uygulama faktörlerinden dolayı öz-yeterlik inançları önem kazanmaktadır (Tunç ve Bulut, 2016).

Eğitim ortamlarında öz-yeterlik algıları yüksek olan öğrenciler öğrenme alanlarında daha azimli ve hırslı olurlar. Öz-yeterlik algısı düşük olan öğrencilere göre, akademik ve sosyal yaklaşımlarında güçlü motivasyona sahiptirler. Bu etkiler düşünüldüğünde öz-yeterlik algısı yüksek öğretmenlerin etkisi büyüktür. Araştırmalarda, öğrencilerin motivasyonu ve başarılı olmasının sebeplerinde öğretmenlerin öz-yeterlik inancının yüksek olmasının etkileri görülmüştür (Midgely, Feldlaufer ve Eccles, 1989).

Yeşilyaprak (2002), öz-yeterlik inançları yüksek ve düşük bireylerin özelliklerini aşağıda karşılaştırmalı olarak şu şekilde sıralamıştır;

Tablo 2. 1. Öz-Yeterlik İnançları Yüksek ve Düşük Bireylerin Özellikleri

Öz-yeterlik inancı yüksek bireyler	Öz-yeterlik inancı düşük bireyler
Karşılaşılan zor görevlerin üstesinden gelme,	Olayları çözmede zorluk çekme,
Problemleri başarılı şekilde halledebilme,	Umutsuzluk içinde olma,
Çalışmalarında verimli olma,	Problemleri çözmede yetersiz hissetme,
Bir işe başlamak için kendilerine inanma,	İlk denemelerinde başarısız olduysa tekrar denemekten korkma,
Okul hayatında ve derslerde başarı gösterme,	Uğraşmalarına rağmen sonucu değiştiremeyeceğini düşünme,
Mesleki yaşamlarında işini sevmeye ve başarı gösterme.	Azim ve çaba göstermeme.

(Akt. Önder, 2014, s. 25)

Tabloda 2.1. de görüldüğü gibi bireyin öz-yeterliğin yüksek olması öğrencilik ve mesleki hayatlarında da başarılı olacağını gösterir. Schunk (2008), öğretmenlerin işini seven ve başarılı olan meslektaşlarını gözlemlediklerinde öz-yeterlik inançlarının artacağını ifade etmiştir. Dolaylı gözleme dayanarak kullanılan bu yöntem öğretmenlerin yeni fikirler edinmesine, öğretim becerilerine katkı sağlamasına yardımcı olacaktır (Yılmaz, 2021, s. 191).

Müzik öğretmeni adayları mezun olduğu yıllarda üniversite tarafından çeşitli okullarda görevlendirilerek staj yaparlar. Staj yaptıkları okullarda mesleklerine daha yakın olmaları onların öğretmenleri örnek almasına, deneyimlerini artırarak yeterlik algılarını yükseltmelerine olanak sağlar.

Öz-yeterlik algıları düşük olan müzik öğretmeni adayları performans sergileme aşamalarında çalgılarını çalışırken oldukça stres ve heyecan duygusuna sahip olurlar. Başarısız olacaklarını düşünerek kaygılanırlar. Böylelikle sınav programları dışında katılma zorunluluğu olmayan konser, ustalık sınıfları gibi dinletilerde yer almak istemezler. Bu durumlarda öğrencilerin öz-yeterliğini yükseltmek için öğretim elemanlarının öğrenciye destek olması, motivasyon ve teşvik etmek amacıyla sözel ikna yoluyla cesaretlendirmeli ve onlara yapabilecek gücü kazandırılmalıdır.

2.6. İlgili Araştırmalar

Şentürk ve Aze Bölek (2019) tarafından ‘‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Öz Yeterlik Durumlarının İncelenmesi’’ amacıyla yapılan araştırmada öğrencilerin çalgı öz-yeterlik düzeylerini ölçmek için Şeker (2016)’in geliştirdiği çalgı performansına ilişkin Öz-yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleminde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi öğrencilerinden toplam 107 kişi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin öz-yeterlik inançları ortalamanın üstünde olduğu, erkek öğrencilerin kadın öğrencilerin öz-yeterliklerinden daha yüksek olduğu ve sınıf düzeyleri, solo performansları çalgı not ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu, mezun olunan lise türünde ise bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Özmenteş ve Özmenteş (2008) tarafından yapılan çalışmada çalgı eğitimi alan öğrencilerin müzik yeteneklerine ilişkin öz-yeterlik düzeyleri ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinden 380 kişi oluşturmuştur. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen Müzik yeteneğine ilişkin öz-yeterlik ölçeği ve kişisel bilgi formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda, erkek öğrencilerin öz-yeterlik düzeyleri kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve günlük çalışma süreleri, okul türleri ve çalgı deneyimlerine göre anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir. Yaş ve bireysel çalgılarına göre de anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ak (2018) tarafından yapılan araştırmada, klasik gitar çalgı dersi alan müzik öğretmeni adaylarının çalgı performansı öz-yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla Girgin (2015)’in geliştirdiği Çalgı Performansı Öz-yeterlik İnancı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, eğitim fakültesinde okuyan lisans öğrencilerinden klasik gitar dersi alan 80 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, öz-yeterlik inançlarının mezun olunan lise türüne göre istatistiksel olarak kendini yeterli görme, kendini yetersiz görme ve psikolojik belirtiler alt boyutlarında anlamlı bir fark olmadığı ancak cinsiyet, sınıf ve klasik gitar çalışma sürelerinde anlamlı düzeyde farklılık yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Piji Küçük (2015) tarafından yapılan araştırmada müzik öğretmeni adaylarının piyano eşlik çalışmalarında öz-yeterlik düzeylerini incelemek amacıyla yine araştırmacının

kendisi (2007) tarafından geliştirilen Pişano ile Eşlik Alanında Yeterlik Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Toplamda 171 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin öz-yeterlik düzeylerinin orta düzeyde olduğu, cinsiyet ve sınıf değişkenine göre anlamlı fark olmadığı saptanmıştır. Ancak ölçeğin alt boyutlarından teknik yeterlikte 18-22 yaş arasındaki öğrencilerin diğer yaş grubundaki öğrencilerden daha yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mezun olunan okul türü değişkeninde ise güzel sanatlar lisesi mezun olan öğrencilerin ölçeğin alt boyutlarından pişano tekniği ve armoni bilgisinde, ezgiye eşlik etme boyutlarında daha yeterli olduğuna ulaşılmıştır.

Şeker (2010) tarafından 9-11 yaş grubu çocuklar için Orff-Schulwerk destekli keman eğitiminde keman çalmaya yönelik keman çalma becerileri, tutum, öz güven ve öz-yeterlik düzeylerine ilişkin etkisini araştırmak amacıyla deneysel bir çalışma yapmıştır. 18 çocuk kontrol grubunda geleneksel keman eğitimi, 18 çocuk deney grubunda ise Orff-Schulwerk destekli keman eğitimi verilmiştir. Araştırmanın keman çalma becerisindeki öz-yeterlik düzeylerine ilişkin sonucunda Orff-Schulwerk destekli keman eğitiminin keman derslerine yönelik öz-yeterliliğini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Pirilibeylioğlu (2015) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının 3. ve 4. sınıf pişano performanslarına ilişkin öz-yeterlik algıları ve pişano öğretim elemanlarının öğrencilerin pişano performanslarına yönelik görüşleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin öz-yeterlikleri orta düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmazken, cinsiyet, pişanoya başlama yaşı, anne eğitim durumu, günlük pişano çalışma süresi, evlerinde pişanoya sahip olmaları ve bireysel çalgıları ile öz-yeterlik algıları arasında anlamlı fark olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanlarının görüşleri arasında ise öğrencilerin genelinde teknik ve müzikalite yönünden yetersiz oldukları ve seyirci karşısında performans sergilemekten kaçındıkları yer almaktadır.

McCormick ve McPherson (2003) araştırmalarında öz-yeterliliğin, performans gerektiren müzik sınavlarındaki etkilerini incelemek amacıyla toplam 332 öğrencinin çalgı performans sınavları değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma sonucunda öz-yeterlik düzeylerinin performanslarında büyük etken olduğunu, çalgı çalışmanın performansı büyük

ölçüde etkilediği tespit edilmiştir. Performans dışında motivasyon ve motivasyonla ilgili değişkenlerden ise ayrı düşünülmemesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Bu bölümde yapılan çalışmanın modeli, katılımcıların kişisel (demografik) özellikleri ve veri toplama araçları hakkında bilgi, verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler ile bu bölümde açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma ile Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında keman eğitimi dersi alan öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterliklerinin ne düzeyde olduğunun araştırılması amaçlandığından, çalışma, betimsel nitelikte ve genel tarama modeline uygun olarak tasarlanmıştır. Tarama araştırmaları, büyük ölçekli kitlelerin düşüncelerine odaklanarak mevcut durumu betimlemek ve tespit etmek için kullanılır (Yöyen, 2020, s. 15). Karasar (2017) tarama modellerini, geçmişte veya şu anda mevcut olan bir durumu olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımları olarak tanımlamaktadır. Bu yaklaşımlar, gruplar arasındaki karşılaştırmaları da içerebilir (Karasar, 2017, s.113). Buna göre, yapılan çalışmada, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında keman eğitimi dersi alan 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerin keman performanslarına yönelik genel öz-yeterlik düzeylerinin araştırılması yanında bu öz-yeterlik düzeylerinin bazı bağımsız değişkenlere göre anlamlı farklılaşmalar gösterip göstermediğini araştırmak üzere tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2022-2023 akademik yılında Türkiye'nin 7 bölgesindeki Üniversitelerin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise küme örneklem seçme yöntemiyle belirlenen Üniversitelerin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 1., 2., 3. ve 4. sınıfında öğrenim gören 183 keman öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan 183 keman öğrencisinin demografik özellikleri Tablo 3.1 ile Tablo 3.8 arasında özetlenmiştir.

Tablo 3. 1. Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	<i>n</i>	%
Atatürk Üniversitesi	25	13.7
Dokuz Eylül Üniversitesi	20	10.9
Harran Üniversitesi	23	12.6
Marmara Üniversitesi	18	9.8
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	17	9.3
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	15	8.2
Necmettin Erbakan Üniversitesi	13	7.1
Niğde Ömer Halis Üniversite	24	13.1
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	16	8.7
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	12	6.6
Toplam	183	100.0

Tablo 3.1’de çalışmaya katılan, öğrencilerin üniversitelere göre dağılımları verilmiştir. 10 üniversiteden çalışmaya katılan öğrencilerin dağılımları %13.7 (25) ile %6.6 (12) arasında değişmektedir.

Tablo 3. 2. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	<i>n</i>	%
Kadın	109	59.6
Erkek	74	40.4
Toplam	183	100.0

Tablo 3.2’de görüldüğü üzere öğrencilerin %59.6’sı kadın ve kalanı (%40.4) erkektir.

Tablo 3. 3. Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	<i>n</i>	%
18-19 yaş	54	29.5
20-21 yaş	66	36.1
22 yaş ve üstü	63	34.4
Toplam	183	100.0

Tablo 3.3’te görüldüğü üzere en büyük yaş grubunu %36.1 ile 20-21 yaş grubundaki öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 3. 4. Öğrencilerin Sınıfa Göre Dağılımı

Sınıf	<i>n</i>	%
Lisans 1	57	31.1
Lisans 2	41	22.4
Lisans 3	49	26.8
Lisans 4	36	19.7
Toplam	183	100.0

Tablo 3.4'te görüldüğü üzere en çok öğrenci %31.1 ile 1. Sınıflardan, en az ise %19.7 ile 4. Sınıflardan çalışmaya katılmıştır.

Tablo 3. 5. Öğrencilerin Lise Türlerine Göre Dağılımı

Lise	<i>n</i>	%
Güzel Sanatlar Lisesi	112	61.2
Diğer Liseler	71	38.8
Toplam	183	100.0

Tablo 3.5'te, öğrencilerin %61.2'si bir Güzel Sanatlar Lisesinden mezunken %3.8'i genel liseden mezundur.

Tablo 3. 6. Öğrencilerin Günlük Keman Çalma Süresine Göre Dağılımı

Günlük keman çalma süresi	<i>n</i>	%
Yarım saatten az	36	19.7
30-60 dakika	73	39.9
1-2 saat	46	25.1
2 saatten fazla	28	15.3
Toplam	183	100.0

Tablo 3.6'da öğrencilerin büyük bir bölümü, %39.9 ile günde 30-60 dakika keman çalıştığını belirtmektedir.

Tablo 3. 7. Öğrencilerin Bir Önceki Dönem Keman Dersi Başarı Notuna Göre Dağılımı

Keman dersi başarı notu	<i>n</i>	%
FF (Başarısız)	14	7.7
DD-FD (64-01)	7	3.8
CC-DC (74-65)	25	13.7
BB-CB (84-75)	64	35.0
AA-BA (85-100)	73	39.9
Toplam	183	100.0

Tablo 3.7’de öğrencilerin büyük bir bölümünün bir önceki dönem keman dersi notları CB ve üstüdür (%35.0 BB-CB ve %39.9 AA-BA). Başarısız (FF) olan öğrencilerin oranı %7.7’dir.

Tablo 3. 8. Öğrencilerin Konserlerde Çıktıkları Solo Performans Sayısına Göre Dağılımı

Solo performans sayısı	<i>n</i>	%
Yok	122	66.7
1-2 kez	39	21.3
3 ve üstü	22	12.0
Toplam	183	100.0

Tablo 3.8’de öğrencilerin büyük bir bölümü (%66.7) hiç solo performansa çıkmamıştır. 1-2 kez solo performansa çıkan öğrenci oranı %21.3 ve 3 ile üstü sayıda konsere çıkan öğrenci oranı %12.0’dır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama sürecinde, çalışmaya katılan öğrencilerin kişisel özelliklerini belirlemek için araştırmacı tarafından hazırlanan bir kişisel bilgi formu ile öz-yeterlik düzeylerini belirlemek için Meydan ve Çilden (2020) tarafından geliştirilen "Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği" (KÇPYÖ) kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel bilgi formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formunda, öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite, cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü, günlük keman çalışma süresi, bir önceki dönem keman dersi akademik başarı notu ve konserlerde çıktıkları solo performans sayısı olmak üzere toplam sekiz soru yer almaktadır (Tablo 3.1-Tablo 3.8).

3.3.2. Keman eğitiminde çalma performansına yönelik öz-yeterlik ölçeği (KÇPYÖ)

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerini belirlemek üzere Meydan ve Çilden (2020) tarafından geliştirilen 37 madde ve tek boyuttan oluşan “Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında tek boyutlu yapının toplam varyansın %43.7’sini açıkladığı ve iç tutarlılık katsayısının (Cronbach Alfa) .97 olduğu bulunmuştur. 5’li likert tipindeki Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeğinin maddelerinin değerlendirilmesi araştırmaya katılan öğrencilerce, ‘Hiçbir zaman’ (1) ile ‘Her zaman’ (5) derecelendirmelerinden biri seçilerek yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük ortalama puan 1,00 (en düşük yeterlik düzeyi) ve en yüksek puan 5,00’dır (en yüksek yeterlik düzeyi). Ölçekte, 18. Madde ters (olumsuz yüklü) maddedir.

Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeğinin bu araştırma için uygunluğu bir madde analizi ile Cronbach Alfa (α) Katsayısı hesaplanarak incelenmiştir. Alfa (α) katsayısının değerlendirilmesinde; “ $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek/boyut güvenilir değildir, $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin/boyutun güvenilirliği düşük, $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek/boyut oldukça güvenilir ve $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek/boyut yüksek derecede güvenilirdir” (Kalaycı, 2006, s. 405).

Tablo 3. 9. Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeğine İlişkin Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Madde/Ölçek	Madde-Toplam Korelasyonu	Madde Silindiğinde Cronbach Alfa (α) Katsayısı
Md.01	0.592	0.970
Md.02	0.521	0.971
Md.03	0.669	0.970
Md.04	0.735	0.970
Md.05	0.679	0.970
Md.06	0.692	0.970
Md.07	0.662	0.970
Md.08	0.709	0.970
Md.09	0.711	0.970
Md.10	0.771	0.970
Md.11	0.712	0.970
Md.12	0.686	0.970
Md.13	0.728	0.970
Md.14	0.756	0.970
Md.15	0.679	0.970
Md.16	0.676	0.970
Md.17	0.598	0.970
Md.18*	0.323	0.971
Md.19	0.732	0.970
Md.20	0.686	0.970
Md.21	0.742	0.970
Md.22	0.733	0.970
Md.23	0.684	0.970
Md.24	0.733	0.970
Md.25	0.731	0.970
Md.26	0.768	0.969
Md.27	0.627	0.970
Md.28	0.742	0.970
Md.29	0.713	0.970
Md.30	0.656	0.970
Md.31	0.657	0.970
Md.32	0.746	0.970
Md.33	0.736	0.970
Md.34	0.694	0.970
Md.35	0.645	0.970
Md.36	0.616	0.970
Md.37	0.751	0.970
Ölçek		0.971

**Ters madde.*

Tablo 3.9’da tek boyutlu Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği için yapılan güvenirlilik analizi sonucu verilmiştir. Buna göre ölçeğin genel

güvenirlilik katsayısı (α) 0.971 ('yüksek derecede güvenilir') olarak belirlenmiştir. Her hangi bir madde ölçekten silindiğinde (3. Sütun) α katsayısının (ölçeğin ve boyutların güvenirlilik katsayısının) yükselmeyeceği görüldüğünden tüm maddelerin ölçekte kalmasına uygundur. Ölçeğin madde-toplam korelasyon katsayıları da 0.323 ile 0,71 arasında arasında değişmekte olup yeterli düzeyde ilişki olduğu görülmektedir ($r \geq 0,30$) (Bursal, 2017, s.194).

Bu değerler, ölçeğin güvenirliliğinin (iç-tutarlılığın) yapılan çalışma için yeterli olduğunu göstermektedir.

3.4. Verilerin Analizi

Çalışmaya katılan öğrencilerden, Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği ile toplanan verilerin tümü SPSS 25.0 istatistik programına aktarılmış ve istatistiki çözümleri yapılmıştır.

Verilerin analizi öncesi ilk olarak hata ve eksikler kontrol edilmiş daha sonra ise araştırmanın amaçları/sorularına yönelik uygulanacak istatistikî analizlerin seçimi (parametrik veya non-parametrik) için *Kolmogorov-Smirnov (K-S)* ve *Shapiro-Wilk (S-W)* testi ile veri gruplarının normallik dağılımları incelenmiştir (Tablo 3.10).

Tablo 3. 10. Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği Puanlarının Bağımsız Değişken Gruplarına Göre Normallik Dağılımları

Değişken	Ölçek	
	İstatistik	P
Cinsiyet	0.993	0.849
Yaş	0.984	0.473
Sınıf düzeyi	0.991	0.904
Lise türü	0.977	0.295
Günlük keman çalışma süresi	0.968	0.192
Keman dersi başarı notu	0.950	0.024*
Solo performans sayısı	0.963	0.261

* $p < .05$

Veri grubunun (bağımsız değişkenin puanlarının) normallik dağılımı göstermesi için $p>.05$ olmalıdır (Pallant, 2005). Normallik dağılımı incelenen grubun büyüklüğüne (n) bağlı olarak $n<50$ için Shapiro-Wilk ($S-W$) ve $n>50$ için Kolmogorov-Smirnov ($K-S$) testi sonuçları dikkate alınır.” (Bursal, 2017, s.45). Buna göre; Tablo 3.10’dan da izlenebileceği gibi araştırmaya katılan öğrencilerin, Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği puanlarının dağılımları keman dersi akademik başarı notu değişkeni dışında diğer değişkenler için normal ($p>0,05$) dağılmaktadır. Öğrencilerin, keman dersi akademik başarı notu değişkeni için ölçek puanları ise normal dağılmamaktadır ($p<0,05$). Değişken gruplarına göre öğrencilerin ölçek puanlarının normallik dağılımına uygun olarak aşağıdaki analizler gerçekleştirilmiştir.

1. Öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerine ilişkin puanlarının ortalaması ($\bar{X}$) ve standart sapma (ss) değerleri hesaplanmıştır.
2. Öğrencilerin, cinsiyet ve mezun oldukları okul türüne göre keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri (puanları) arasında anlamlı fark olup olmadığını araştırmak üzere bağımsız (ilişkisiz) gruplar t -testi uygulanmıştır.
3. Öğrencilerin, yaş, sınıf düzeyi, günlük keman çalışma süresi ve konserlerde çıktıkları solo performans sayısına göre keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri (puanları) arasında anlamlı fark olup olmadığını araştırmak üzere tek-yönlü varyans (ANOVA) analizi uygulanmıştır.
4. Öğrencilerin bir önceki dönem keman dersi akademik başarı notuna göre keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri (puanları) arasında anlamlı fark olup olmadığını araştırmak üzere normallik varsayımı sağlanamadığından non-parametrik Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır.

Tüm istatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi $.05$ olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV: BULGULAR

Araştırmaya yönelik bulgular, ilk önce, öğrencilerin, keman performanslarına ait öz-yeterlik düzeyleri genel olarak, daha sonra ise bazı bağımsız değişkenlere (cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü, günlük keman çalışma süresi, bir önceki dönem keman dersi akademik başarı notu ve konserlerde çıktıkları solo performans sayısı) bağlı olarak incelenmiştir. Elde edilen bulguların verileri ve sonuçları bu bölümde sunulmuştur.

4.1. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerini belirlemek üzere 37 madde ve tek boyuttan oluşan “Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekten 1.00 ile 5.00 arasında alınabilen ortalama puanın yüksekliği, öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin de yüksek olduğunu, ortalama puanın düşüklüğü ise keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin düşük olduğunu ifade etmektedir. Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeğinin maddeleri ve geneli için belirlenen puan aralıkları ve seçenekler aşağıdaki gibidir.

<u>Seçenek</u>	<u>Puan Aralığı</u>	<u>Öz-yeterlik Düzeyi</u>
Hiçbir zaman	1.00 – 1.80	Çok düşük
Nadiren	1.81 – 2.60	Düşük
Bazen	2.61 – 3.40	Orta
Oldukça	3.41 – 4.20	Yüksek
Her zaman	4.21 – 5.00	Çok yüksek

Tablo 4. 1. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Maddeler/Ölçek	$\bar{X}$	ss	Öz-yeterlik Düzeyi
1. Doğru bir postüre/duruşa sahibim.	3.80	0.84	Yüksek
2. Çalmaya başlamadan bedensel ısınma-rahatlama egzersizleri uyguluyorum.	2.27	1.13	Düşük
3. Çalgıyı doğru ve rahat bir şekilde tutabiliyorum.	3.96	0.83	Yüksek
4. Yay doğru ve rahat bir şekilde tutabiliyorum.	3.83	0.88	Yüksek
5. Yayın tüm bölgelerini(alt-orta-üst) kontrollü kullanabiliyorum	3.75	0.90	Yüksek
6. Yayın hızını kontrollü kullanabiliyorum.	3.66	0.88	Yüksek
7. Yayın ağırlığını kontrollü kullanabiliyorum.	3.66	0.82	Yüksek
8. Sağ el yay kullanım tekniklerini uygulayabiliyorum.	3.58	0.92	Yüksek
9. Sağ el yay kullanım tekniklerini bir başkasına öğretebiliyorum.	3.32	1.23	Orta
10. Sol el kullanım tekniklerini uygulayabiliyorum.	3.74	0.87	Yüksek
11. Sol el kullanım tekniklerini bir başkasına öğretebiliyorum.	3.43	1.19	Yüksek
12. Eser içerisinde geçen çarpma, trill, apajyatür gibi süsleme işaretlerini yapabiliyorum.	3.30	1.09	Orta
13. Eser içerisinde geçen üçlü ve dörtlü akorları etkili ve temiz bir şekilde çalabiliyorum.	2.87	1.07	Orta
14. Eser içerisinde geçen çift sesleri etkili ve temiz bir şekilde çalabiliyorum.	2.95	1.00	Orta
15. Eser içerisinde geçen floje sesleri temiz ve etkili bir şekilde çalabiliyorum.	3.39	1.02	Orta
16. Performans sırasında artikülasyona dikkat ediyorum.	3.09	1.15	Orta
17. Eser içerisinde vibrato yaparken zorlanmıyorum.	3.32	1.25	Orta
18. Etkili bir tona sahip değilim.	2.56	1.03	Düşük
19. Müzikal dinamikleri uygulayabiliyorum.	3.58	0.86	Yüksek
20. Eser üzerinde yazan müzikal ifadeleri gerçekleştirebiliyorum.	3.49	0.93	Yüksek
21. Entonasyon bütünlüğü sağlayabiliyorum.	3.38	0.91	Orta
22. Konum-pozisyon geçişlerini yapabiliyorum.	3.32	1.02	Orta
23. Esere uygun parmak numarası yazabiliyorum.	3.42	1.19	Yüksek
24. Hız değişimine uyum sağlayabiliyorum.	3.57	0.93	Yüksek
25. Eşlikle olan zamanlama ve uyum ritmini yakalayabiliyorum.	3.58	0.98	Yüksek
26. Dönem özelliklerine uygun çalabiliyorum.	2.70	1.17	Orta
27. Müzik cümlelerini anlamlandırabiliyorum.	3.22	1.09	Orta
28. Eserin bütünlüğünü sağlayabiliyorum.	3.34	0.94	Orta
29. Çalma esnasında ifade nefesi kullanıyorum.	2.74	1.16	Orta
30. Bestecinin eser için ortaya koyduğu bakış açısını yakalayabiliyorum.	2.95	1.06	Orta
31. Kendime ait stil ve duruşa sahibim.	3.50	1.10	Yüksek
32. Esere kendi ifade gücümü yansıtabiliyorum.	3.04	1.10	Orta
33. Eseri seslendirirken estetik algımı esere yansıtırım.	2.97	1.15	Orta
34. Esere kişisel yorumumu katabiliyorum.	2.89	1.18	Orta
35. Esere uygun beden dilini kullanabiliyorum.	2.94	1.17	Orta
36. Performans sırasında uygun jest mimiğe sahibim.	2.82	1.12	Orta
37. Düet, trio vb. topluluklarla uyum içinde çalabiliyorum.	3.58	1.25	Yüksek
Öz-yeterlik Ölçeği	3.31	0.73	Orta

Tablo 4.1’de öğrencilerin, Keman Eğitiminde Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları ve standart sapma değerleri sunulmuştur. Buna göre; araştırmaya katılan öğrencilerin ölçek maddelerine ilişkin düzeyleri ‘düşük’, ‘orta’ ve ‘yüksek’ arasında değişmektedir. Öğrencilerin kendi algılarına göre Madde 2 ve Madde 18’e ilişkin öz-yeterlik düzeyleri ‘düşük’, Madde 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35 ve 36’ya ilişkin öz-yeterlik düzeyleri ‘orta’ ve Madde 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 19, 20, 23, 24, 25, 31 ve 37’ye ilişkin öz-yeterlik düzeyleri ‘yüksek’tir. Öğrenciler kendilerini en az “2. Çalmaya başlamadan bedensel ısınma-rahatlama egzersizleri uyguluyorum.” ($\bar{X} = 2.27 \pm 1.13$) bakımından yeterli görürken, en çok ise “3. Çalgıyı doğru ve rahat bir şekilde tutabiliyorum.” ($\bar{X} = 3.96 \pm 0.83$) bakımından yeterli görmektedir. Öğrencilerin, kendi algılarına göre, (genel) keman performanslarına yönelik öz-yeterlikleri ise $\bar{X} = 3.31 \pm 0.73$ ile ‘orta’ düzeydedir.

Öğrencilerin, bazı demografik özelliklerine göre keman performanslarına yönelik öz-yeterlikleri düzeylerinde (puanlarında) anlamlı farklılaşmalar olup olmadığı aşağıda incelenmiştir.

Bağımsız gruplar t testi sonrası öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlikleri düzeylerinde (puanlarında) anlamlı fark bulunduğu durumda, etki derecesini (effect size) belirlemek üzere Cohen’s d hesaplanmıştır. “Cohen’s d değeri .20 ve altı ‘küçük’, .50’ye kadara ‘orta’, .80’e kadar ‘büyük’ ve .80’in üzerinde olduğunda ise ‘çok büyük’ etki olarak kabul edilir” (Leech, Barrett ve Morgan, 2005, s.56). Tek-yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Kruskal-Wallis H testi sonrası öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlikleri düzeylerinde (puanlarında) anlamlı fark bulunduğu durumda ise etki derecesini (effect size) tespit etmeye yönelik olarak Eta-kare (η^2) değeri hesaplanmıştır. Green ve Salkind’e (2014) göre, “ η^2 (Eta) değeri 0,010-0,060 arası ‘küçük’, 0,060-0,140 arası ‘orta’ ve 0,140’ten yukarısı ‘büyük’ etki derecesini göstermektedir” (Green ve Salkind, 2014, s.158).

4.2. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular

Araştırmanın bu alt bölümünde keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin çeşitli demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Tablo 4. 2. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Ölçek	Cinsiyet	Betimsel İst.			t-test			Etki (<i>d</i>)
		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>	
Öz-yeterlik Ölçeği	Kadın	109	3.35	0.65	1.01	181	0.316	0.15
	Erkek	74	3.24	0.83				

**p*<.05

Tablo 4.2’de öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin (puanlarının) cinsiyete göre farklılaşma gösterip göstermediğini araştırmak üzere yapılan bağımsız gruplar *t* testine göre, kadın ve erkek öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı fark yoktur (*p*>0.05). Başka bir deyişle, öğrencilerin cinsiyeti keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri üzerinde fark yaratmamıştır.

Tablo 4. 3. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Karşılaştırılması

Ölçek	Yaş	Betimsel İst.			ANOVA		Tukey HSD	Etki (η^2)
		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>		
Öz-yeterlik Ölçeği	18-19 yaş (1)	54	3.10	0.76	4.31	0.015*	3 > 1	0.046
	20-21 yaş (2)	66	3.30	0.69				
	22 yaş ve üstü (3)	63	3.49	0.70				

**p*<.05

Tablo 4.3’te görüldüğü üzere öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin (puanlarının) yaşa göre farklılaşma gösterip göstermediğini araştırmak üzere yapılan tek-yönlü varyans analizine (ANOVA) göre, öğrencilerin yaşı

anlamli bir farka neden olmaktadır [$F_{(2; 180)} = 4.31; p = 0.015$]. Farkliligin kaynagini bulmak üzere yapilan post-hoc Tukey *HSD* testine göre; 22 yaş ve üstündeki öğrencilerin (Grup 3) ($\bar{X}_{22 \text{ yaş ve üstü}} = 3.49$) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, 18-19 yaşındaki öğrencilerden (Grup 1) ($\bar{X}_{18-19 \text{ yaş}} = 3.10$) daha yüksektir. Öğrencilerin yaşının, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve düşük düzeyde olduğu görölmektedir ($\eta^2 = 0.046$).

Tablo 4. 4. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Sınıfa Göre Karşılaştırılması

Ölçek	Sınıf düzeyi	Betimsel İst.			ANOVA		Tukey <i>HSD</i>	Etki (η^2)
		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>		
Öz-yeterlik Ölçeği	Lisans 1	57	3.10	0.63	19.07	0.000***	3.4 > 1.2	0.242
	Lisans 2	41	2.86	0.76				
	Lisans 3	49	3.54	0.48				
	Lisans 4	36	3.83	0.70				

*** $p < .001$

Tablo 4.4'te öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin (puanlarının) öğrenim gördükleri sınıfa göre de anlamlı farklılaşma gösterdiği bulunmuştur [$F_{(3; 179)} = 19.07; p < .001$]. Post-hoc Tukey *HSD* testine göre; Lisans 3 ve Lisans 4'teki öğrencilerin ($\bar{X}_{\text{Lisans 3}} = 3.54$; $\bar{X}_{\text{Lisans 4}} = 3.83$) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, Lisans 1 ve Lisans 2'deki öğrencilerden ($\bar{X}_{\text{Lisans 1}} = 3.10$; $\bar{X}_{\text{Lisans 2}} = 2.86$) daha yüksektir. Öğrencilerin sınıfının, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görölmektedir ($\eta^2 = 0.242$).

Tablo 4. 5. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Karşılaştırılması

Ölçek	Lise türü	Betimsel İst.			t-test			Etki (<i>d</i>)
		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>	
Öz-yeterlik Ölçeği	Güzel Sanatlar Lisesi	112	3.58	0.66	7.28	181	0.000***	1.10
	Diğer Liseler	71	2.87	0.62				

*** $p < .001$

Tablo 4.5’de görüldüğü üzere öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin (puanlarının) mezun oldukları lise türüne göre anlamlı bir farklılaşma gösterdiği bulunmuştur [$t_{(181)}=7.28$; $p<.001$]. Gruplara ait ortalama puanlar incelendiğinde, $\bar{X}_{\text{GSL}}=3.58$) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi düzeylerinin, diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilerden ($\bar{X}_{\text{Diğer}}=2.87$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre, öğrencilerin mezun olduğu lise türünün, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur ($d_{\text{Cohen}}=1.10$).

Tablo 4. 6. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Günlük Keman Çalışma Süresine Göre Karşılaştırılması

Ölçek	Günlük keman çalışma süresi	Betimsel İst.			ANOVA		Tukey HSD	Etki (η^2)
		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>		
Öz-yeterlik Ölçeği	Yarım saatten az (1)	36	2.60	0.62	34.78	0.000***	2. 3. 4 > 1 3. 4 > 2	0.368
	30-60 dk. (2)	73	3.21	0.49				
	1-2 saat (3)	46	3.62	0.63				
	2 saatten fazla (4)	28	3.97	0.69				

*** $p<.001$

Tablo 4.6’ya göre öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin (puanlarının) günlük keman çalışma süresine göre de anlamlı farklılaşma gösterdiği bulunmuştur [$F_{(3; 179)}=34.78$; $p<.001$]. Post-hoc Tukey HSD testine göre;

- Günlük 30-60 dakika ($\bar{X}_{30-60 \text{ dakika}}=3.21$), 1-2 saat ($\bar{X}_{1-2 \text{ saat}}=3.62$) ve 2 saatten fazla ($\bar{X}_{2 \text{ saatten fazla}}=3.97$) keman çalışan öğrencilerin (Grup 2, 3 ve 4) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, günlük yarım saatten az ($\bar{X}_{\text{Yarım saatten az}}=2.60$) keman çalışan öğrencilerden (Grup 1) daha yüksektir.
- Günlük 1-2 saat ($\bar{X}_{1-2 \text{ saat}}=3.62$) ve 2 saatten fazla ($\bar{X}_{2 \text{ saatten fazla}}=3.97$) keman çalışan öğrencilerin (Grup 3 ve 4) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, günlük 30-60 dakika keman çalışan ($\bar{X}_{30-60 \text{ dakika}}=3.21$) öğrencilerden (Grup 2) daha yüksektir.

Öğrencilerin günlük keman çalışma süresinin, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ($\eta^2=0,368$).

Tablo 4. 7. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Keman Dersi Dönem Notuna Göre Karşılaştırılması

Ölçek	Keman dersi başarı notu	Betimsel		Kruskal-Wallis <i>H</i>			M-W	Etki (η^2)
		<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	χ^2	<i>sd</i>	<i>p</i>		
Öz-yeterlik Ölçeği	FF (Başarısız) (1)	14	17.29	79.74	4	0.000***	2. 3. 4. 5 > 1 5 > 2. 3. 4	0.438
	DD-FD (64-01) (2)	7	56.00					
	CC-DC (74-65) (3)	25	65.66					
	BB-CB (84-75) (4)	64	74.63					
	AA-BA (85-100) (5)	73	129.83					

*** $p < .001$

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin, bir önceki keman dersi başarı notuna göre farklılık gösterip göstermediği non-parametrik Kruskal-Wallis *H* ile incelenmiş ve başarı notunun anlamlı bir farka neden olduğu bulunmuştur ($X^2_{(4)}=79.74$; $p<.001$). Farklılığın kaynağını bulmak üzere yapılan post-hoc Mann-Whitney *U* testine göre;

- Bir önceki dönem keman başarı notu DD-FD ve üstü olan öğrencilerin (Grup 2, 3, 4 ve 5) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, başarı notu FF olan öğrencilerden (Grup 1) daha yüksektir.
- Bir önceki dönem keman başarı notu AA-BA olan öğrencilerin (Grup 5) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, başarı notu DD-FD, CC-DC ve BB-CB öğrencilerden (Grup 2, 3 ve 4) daha yüksektir.

Öğrencilerin bir önceki dönem keman başarı notunun, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ($\eta^2=0.438$).

Tablo 4. 8. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Konserlerde Çıktıkları Solo Performans Sayısına Göre Karşılaştırılması

Ölçek	Solo performans sayısı	Betimsel İst.			ANOVA		Tukey HSD	Etki (η^2)
		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>		
Öz-yeterlik Ölçeği	Yok (1)	122	3.00	0.59	61.16	0.000***	2. 3 > 1	0.405
	1-2 kez (2)	39	3.74	0.42			3 > 2	
	3 ve üstü (3)	22	4.26	0.66				

*** $p < .001$

Tablo 4.8’de öğrencilerin, keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin (puanlarının) konserlerde çıktıkları solo performans sayısına göre de anlamlı farklılaşma gösterdiği bulunmuştur [$F_{(2; 180)} = 61.16; p < .001$]. Post-hoc Tukey HSD testine göre;

- Solo performansa 1-2 kez ile 3 ve üstü sayıda çıkan öğrencilerin (Grup 2 ve 3) ($\bar{X}_{1-2 \text{ kez}} = 3.74$; $\bar{X}_{3 \text{ ve üstü}} = 4.26$) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, solo performansa hiç çıkmayan öğrencilerden (Grup 1) ($\bar{X}_{\text{Yok}} = 3.00$) daha yüksektir.
- Solo performansa 3 ve üstü sayıda çıkan öğrencilerin (Grup 3) ($\bar{X}_{3 \text{ ve üstü}} = 4.26$) keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, solo performansa 1-2 kez çıkan öğrencilerden (Grup 2) ($\bar{X}_{1-2 \text{ kez}} = 3.74$) daha yüksektir.

Öğrencilerin konserlerde çıktıkları solo performans sayısının, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ($\eta^2 = 0.405$).

Öğrencilerin, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin bazı değişkenlere bağlı olarak incelenmesi amacıyla yapılan fark analizlerinin (Tablo 4.2-Tablo 4.8) sonuçları aşağıda özetlenmiştir (Tablo 4.9).

Tablo 4. 9. Öğrencilerin Keman Performanslarına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Özet Tablo

Değişken/Ölçek	Keman Performanslarına Yönelik Öz-yeterlik Düzeyi	
	Anlamlı Fark	Etki Düzeyi
Cinsiyet	-	-
Yaş	*	Küçük
Sınıf	***	Büyük
Lise türü	***	Büyük
Günlük keman çalma süresi	***	Büyük
Keman dersi başarı notu	***	Büyük
Solo performans sayısı	***	Büyük

*Fark * $p < .05$, *** $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır.*

Öğrencilerin, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin farklı demografik özelliklere göre incelenmesi sonucunda elde edilen fark analizi sonuçları Tablo 4.9'da özetle sunulmuştur. Buna göre; öğrencilerin cinsiyeti dışındaki diğer demografik özellikleri, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerinde anlamlı bir şekilde farklıdır. Öğrencilerin yaşının keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farklılığı düşük düzeyde, diğer değişkenlerin ise farkı yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur.

BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde elde edilen bulgular sonucunda araştırmanın sonuçları, tartışmaları ile uygulamaya ve araştırmacılara yönelik öneriler bulunmaktadır.

5.1. Sonuçlar

Araştırmanın hedefleri kapsamında elde edilen bazı sonuçlara aşağıda sırasıyla yer verilmiştir.

- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlikleri ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin elde edilen sonuçlardan öğrencilerin, kendi algılarına göre, keman performanslarına yönelik öz-yeterliklerinin ‘orta’ düzeyde olduğu görülmüştür.
- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin cinsiyetlerine göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen sonuçlara göre kadın ve erkek öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.
- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin yaşlarına göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen sonuçlara göre 22 yaş ve üstündeki öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, 18-19 yaşındaki öğrencilerden daha yüksektir. Öğrencilerin yaşının, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve düşük düzeyde olduğu görülmüştür.
- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin sınıf düzeyine göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen bulgulara göre Lisans 3 ve Lisans 4’teki öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, 18-19 yaşındaki öğrencilerden daha yüksektir. Öğrencilerin sınıfının, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin mezun oldukları okul türüne göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen bulgulara göre Güzel Sanatlar Lisesinden mezun olan öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi düzeylerinin, diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre, öğrencilerin mezun olduğu lise türünün, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.
- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin günlük keman çalışma sürelerine göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen bulgulara göre günlük 30-60 dakika, 1-2 saat ve 2 saatten fazla keman çalışan öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, günlük yarım saatten az keman çalışan öğrencilerden daha yüksektir. Aynı zamanda günlük 1-2 saat ve 2 saatten fazla keman çalışan öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, günlük 30-60 dakika keman çalışan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür.
- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin keman dersi akademik başarılarına göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen bulgulara göre bir önceki dönem keman başarı notu DD-FD ve üstü olan öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, başarı notu FF olan öğrencilerden daha yüksektir. Bir önceki dönem keman başarı notu AA-BA olan öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, başarı notu DD-FD, CC-DC ve BB-CB öğrencilerden daha yüksektir. Bu sonuçlar, keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi üzerindeki farkının anlamlı ve yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.
- “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin konserlerde solo performans gerçekleştirme sayılarına göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinde anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna ilişkin elde edilen bulgulara göre solo performansa 1-2 kez ile 3 ve üstü sayıda çıkan öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, solo performansa hiç çıkmayan öğrencilerden daha yüksektir. Solo performansa 3 ve üstü sayıda çıkan öğrencilerin keman performansına yönelik öz-yeterlik düzeyi, solo performansa 1-2 kez çıkan öğrencilerden daha yüksektir.

5.2. Tartışma

Bu bölümde araştırma sonuçları maddeler halinde tartışmaya açılmış ve sonuçlar diğer araştırmalarla kıyaslanmıştır.

5.2.1. Öğrencilerin keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri orta düzeyde bulunmuştur. Pirlibeylioğlu (2015)'nin araştırmasında da 3. ve 4. sınıf lisans piyano öğrencilerinin öz-yeterlik inançlarının oluşan alt boyutlarıyla beraber orta düzeyde olduğu, Mete (2018)'nin araştırmasında müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı öz-yeterlikleri yüksek ve orta olduğu ve Albayrak (2020)'in Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerin çalgı performans öz-yeterlik inançlarının orta düzeyde olduğu bu çalışma ile benzerlik göstermiştir. Diğer yandan, Başaran (2010) ve Yıldız (2013)'in, müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik düzeylerini inceleyen araştırmalarında öz-yeterliklerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.2. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular Akbulut (2006)'un müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin öz-yeterlik düzeylerini incelediği araştırmasında ve Delice (2019)'nin müzik öğretmenleri için müzik öğretimine yönelik öz-yeterlik düzeylerini incelediği araştırmasında benzerlik göstermiştir. Diğer yandan, Piji Küçük ve Durak (2020)'in yaptığı araştırmada müzik öğretmeni adaylarının piyano performans öz-yeterlik inançlarına göre kadınlar piyanoda teknik ve performanslarında erkeklerden daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Girgin (2017), yaptığı araştırmada ise müzik öğretmen adaylarının çalgı performansı öz-yeterlik inançlarının, erkeklerin kadınlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ancak araştırmanın alt boyutlarından kendini yeterli görme boyutuna ilişkin alınan sonuçlar cinsiyet değişkenine göre bir fark olmadığı bu

araştırma ile benzerlik göstermiştir. Ayrıca, Yıldız (2014), Yıldız (2013) ve Başaran (2010)'ın yaptığı araştırma sonuçlarıyla da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır.

5.2.3. Öğrencilerin yaşlarına göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin yaşlarına göre 22 yaş ve üstündeki öğrencilerin, 18-19 yaşındaki öğrencilerden daha yüksek olduğu ancak farkının düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, öğrencilerin üniversitenin ilk yıllarında okula ve bölüme alışma durumlarına bağlı olarak gelişen bir süreçten kaynaklı olabilir. Bu durum yaş ilerledikçe gelişen tecrübelerle öz-yeterliklerini daha yüksek hale getirebilir. Bu araştırma ile benzer sonuçlar çıkan ayrıca çalışmalar, Ünal (2019)'ın mesleki müzik eğitimi alan piyano öğrencileriyle yaptığı çalışmada ve Otacıoğlu (2017)'nin müzik öğretmenliği öğrencilerine yönelik öz-yeterlik düzeylerinde yaş değişkeninde yaşı daha büyük olan öğrencilerin öz-yeterliklerinin de yüksek olduğu bu çalışmayı destekler niteliktedir. Yaş yükseldikçe öz-yeterlik düzeyleri doğru orantılı olarak yükseliş göstermiştir. Diğer yandan, Meydan (2020) ve Yıldız (2013)'in araştırmalarında müzik öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri yaşa göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

5.2.4. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin sınıf düzeylerine göre, lisans 3. ve 4.sınıfların 1. ve 2. sınıflardan daha yüksek düzeyde anlamlı bir fark olduğuna ulaşılmıştır. Albayrak (2020)'in elde ettiği, viyolonsel öğrencileri için yaptığı çalışmada 4. sınıf öğrencilerin öz-yeterlik alt boyutlarından kendini yeterli görme boyutunda 1. sınıflardan daha yüksek olduğu bu araştırma ile örtüşmektedir. Bu durumun öğrencilerin kendi yaşantılarına ve tecrübelerle farklılık gösterebileceğini ifade etmiştir. Ayrıca Mete (2018)'nin, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı öz-yeterliklerini incelediği ve Küçük (2015)'ün piyanoda teknik ve armoni bilgisinin eşlik alanında kullanımına yönelik öz-yeterlik düzeyinin sınıf düzeyine göre 4. sınıfların daha yeterli

olduğu sonucu bu çalışmanın sonuçları ile benzer niteliktedir. Diğer yandan Ünal (2019), Önder (2014) ve Akbulut (2006)'un araştırmalarında sınıf düzeyi değişkeninde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

5.2.5. Öğrencilerin mezun oldukları okul türüne göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri bakımından Güzel Sanatlar Lisesinden mezun olan öğrencilerin, diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilere göre daha yeterli olduğuna ulaşılmıştır. Önder (2014)'in mesleki müzik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin deşifre becerilerini incelediği ve Küçük (2015)'ün müzik öğretmeni adaylarının piyano eşliği alanındaki öz-yeterlik düzeylerini incelediği araştırmalarında da aynı sonuca ulaşılmıştır ve bu araştırmayı destekler niteliktedir. Bunun sebebi olarak güzel sanatlar lisesinde okuyan öğrencilerin dört sene boyunca gördükleri eğitim ile daha kapsamlı ve tecrübeye dayalı bir eğitim programından geçtikleri düşünülebilir. Güzel sanatlar lisesi mezunu olan öğrenci 4 yıl boyunca ağırlıklı olarak müzik ve çalgı dersleri görmesi sebebiyle araştırmada çıkan sonuç beklenen bir sonuçtur. Diğer yandan Pirlibeylioğlu (2015) ve Ak (2018)'in araştırmasında mezun olunan lise türlerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

5.2.6. Öğrencilerin günlük keman çalışma sürelerine göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin günlük keman çalışma sürelerine göre 2 saatten fazla çalışan öğrencilerin 30 ve 60 dakika arası çalışan öğrencilere göre öz-yeterlik düzeyleri anlamlı şekilde yüksek çıkmıştır. Günlük çalışma süresi ne kadar artarsa öz-yeterlik inançları da doğru orantılı olarak artış göstermektedir. Bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik gösteren araştırma, Ak (2018)'in klasik gitar öğrencileri için öz-yeterlik düzeylerini incelediği araştırmadır. Araştırmanın sonucunda günlük gitar çalışma sürelerine göre ölçeğin alt boyutlarında 2 saatten fazla çalışanların anlamlı düzeyde yüksek olduğuna ulaşılmıştır. 1 saat ve altı sürede gitar çalışan öğrencilerin, 2 saat ve 2 saatten fazla gitar çalışan öğrencilerden kendini yetersiz görme

boyutunda anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca Pirlibeylioğlu (2015), Albayrak (2020) ve Girgin (2017)'in araştırmalarında, bu araştırma ile benzer sonuçlar tespit edilmiştir.

5.2.7. Öğrencilerin keman dersi akademik başarılarına göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin keman dersi akademik başarılarına göre harf notu AA-BA olan öğrencilerin harf notu, DD-FD, CC-DC ve BB-CB olan öğrencilerden anlamlı ve yüksek bulunmuştur. Piji Küçük ve Durak (2020)'ın yaptığı araştırmada müzik öğretmeni adaylarının piyano performans öz-yeterlik inançlarının akademik başarı notlarına göre ilişkisini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda akademik başarıları AA-BA olan öğrencilerin öz-yeterliklerinin yüksek olduğuna ulaşılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarından sahne kaygısı, teknik ve performans düzeylerinde anlamlı bir fark yaratarak bu araştırmayı destekleyen nitelikte sonuçlar yer almıştır. Akademik başarı notları yüksek olan öğrencilerin öz-yeterlik düzeyleri de doğru orantılı olarak yüksek olmaktadır. Şentürk ve Bölek (2019)'in araştırmasında öz-yeterlik düzeylerinin çalgı notu ile ilişkisini incelemiş ve araştırma sonucunda pozitif düzeyde anlamlı bir fark bulunmuştur.

Mete (2018)'nin yapmış olduğu araştırmasında da benzer sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı öz-yeterlikleriyle lisans başarı düzeylerinin ilişkisi incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı öz-yeterlikleriyle lisans başarı düzeylerinin anlamlı fark yarattığı ve pozitif yönde kuvvetli bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalgı performanslarının ve öz-yeterlik düzeylerinin yüksek olması ile başarı notlarının yüksek olması arasında ilişki bulunmaktadır.

5.2.8. Öğrencilerin konserlerde solo performans gerçekleştirme sayılarına göre keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik sonuçlarına ilişkin tartışma

Öğrencilerin keman performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeyleri solo performans gerçekleştirme sayılarına göre 3 ve üstünde konsere çıkan öğrencilerin daha az sayıda

konsere çıkan öğrencilere göre anlamlı ve yüksek bulunmuştur. Şentürk ve Bölek (2019)'ın müzik öğretmeni adayların çalgı öz-yeterliklerini incelemek için yaptığı araştırmada solo performans sayıları ile ilişkisini incelemiş ve pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu ilişki öz-yeterlik seviyesi yüksek öğrencilerin çalgı derslerinde başarıya ulaşacağını ve bu başarının daha çok performans sergileme isteğinin olmasını sağlayacaktır. Literatürde öz-yeterlik düzeylerinin solo performans gerçekleştirme sayılarına göre ilişkisini inceleyen araştırma sayısı oldukça azdır. Bu bulgulardan hareketle öz-yeterliği yüksek olan öğrencilerin kendilerini rahat ve güvenli hissederek hata yapma oranlarını azaltabilecekleri ve bu durumun daha iyi performans sergilemelerine yardımcı olacağı söylenebilir.

5.3. Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar kapsamında aşağıdaki önerilere yer verilmiştir.

5.3.1. Uygulayıcılara yönelik öneriler

- Öğrencilerin öz-yeterliklerini geliştirmek, motive, teşvik etmek ve sahne deneyimi kazanmaları amacıyla, farklı şehirlerde oluşturulan keman ustalık sınıflarına, müzik eğitim seminerlerine katılma sağlanmalıdır. Ayrıca solo performans veya farklı oda müziği grupları kurularak düzenli olarak konser planlamaları oluşturulmalıdır. Bununla birlikte, keman sınavlarının herkese açık bir ortamda gerçekleştirilmesi önerilebilir.
- Alt sınıflarda okuyan öğrencilerin öz-yeterlik düzeylerini artırmak amacıyla, son sınıf öğrencileriyle beraber uyum içinde çeşitli etkinliklerde yer alması sağlanabilir.
- Öğrencilerin düzenli ve verimli ders çalışma yöntemleriyle günlük keman çalışma sürelerini arttırılması sağlanabilir. Ayrıca, onlara seviyelerine uygun etütler, egzersizler ve konçertolar verilerek günlük çalışma alışkanlığı kazandırılabilir. Bu yaklaşım, öğrencilerin çalışma süreçlerini bireysel olarak planlama, organize etme ve takip etme gibi becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Öğrenciler, etütler ve egzersizlerle belirli hedeflere odaklanırken, günlük çalışma alışkanlıklarını disiplinli bir şekilde takip etmeyi öğrenirler.

- Akademik başarı notu düşük olan öğrencilerin öz-yeterliklerini yükseltmek amacıyla öğretim elemanlarıyla birlikte konser programlarında yer almaları için planlamalar yapılmalı ve düşük not alma sebeplerini araştırıp öğrenciye uygun ders planı oluşturulmalıdır.

5.3.2. Araştırmacılara yönelik öneriler

- Keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin performans kaygısı, tutum, öz-düzenleme becerileri, çalışma alışkanlıkları gibi çeşitli değişkenler ile ilişkisini inceleyen araştırmalar yapılabilir.
- Öğrencilerin keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin orkestra ve oda müziği gruplarıyla beraber performans gerçekleştirme etkinlikleriyle ilişkisi araştırılabilir.
- Yaylı çalgılar keman eğitimi için bu alanda daha fazla araştırmalar yapılabilir.
- Keman çalma performanslarına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin ailede müzikle ilgilenen bireylerin olma durumu arasındaki ilişkileri araştırılabilir.
- Eğitim Fakültesi öğrencileri dışında Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakültelerinde öğrenim gören keman bölümü öğrencileriyle benzer çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ak, Ö. (2018). *Müzik Öğretmenliği Klasik Gitar Öğrencilerinin Bireysel Çalgı (gitar) Performansı Öz-yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akbulut, E. (2006). Müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin öz yeterlik inançları. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 24-33.
- Akbulut, E. (2013). Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı bireysel çalgı dersi hedeflerinin gerçekleşme düzeylerine ilişkin 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin görüşleri açısından bir değerlendirme. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1), 57-68.
- Akyüz, Y. (2014). *Türk eğitim tarihi*. (26.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Albayrak C. (2020). *Güzel Sanatlar Lisesi Viyolonsel Öğrencilerin Bireysel Çalgı Çalışma Alışkanlıklarının Çalgı Performansı Öz-yeterlik İnancına Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Arseven, A. (2016). Öz yeterlilik: bir kavram analizi. *Electronic Turkish Studies*, 11(19).
- Atasoy Karaduman, G. D. (2015). *Çalgı Performansına Yönelik Zihinsel ve Bedensel Egzersiz Rutinleri ve Isınma Yöntemleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Ana sanat Dalı, İzmir.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological review*, 84(2), 191.
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. New York: W. H. Freeman and Company.

Başaran, S. S. (2010). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Sürekli Kaygı Düzeyleri, Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumları ve Özyeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.

Bilen, S. (1995). *İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi ve Güdüsel Süreçler Üzerindeki Etkileri*. (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Brophy, J. (1983). Conceptualizing student motivation. *Educational Psychologist*, 18, 200-215.

Bursal, M. (2017). *SPSS ile temel veri analizleri*. Ankara: Anı.

Çubuk, Z. (1999). Keman eğitimi üzerine bir değerlendirme. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 91-97.

Dalkıran, E. (2008). Keman eğitiminde performansın ölçülmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 116-136.

Demirci, B., Parasız, G., ve Gülüm, O. (2017). Çalgı eğitimcilerinin ders içi uygulamalara yönelik görüşleri (mevcut ve olması gereken durum). *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (39), 31-49.

Delice, F. (2019). *Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme*. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Döğer, (2016). *Keman Eğitiminde Mikro Öğretim Yöntemine Dayalı Uygulamaların Öğrenci Performansına ve Tutumuna etkisi*. (Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Ekinci, H. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansları ile özgüven algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 52-64.

Ercan, H., ve Orhan, Ş. Y. (2016). Kişiselleştirilmiş öğrenme-öğretme yaklaşımının bireysel çalgı dersiyle ilişkisi: Gazi Üniversitesi örneği. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 130-144.

Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi

Girgin, D. (2015). Çalgı performansı özyeterlik inancı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik analizi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 107-114

Girgin, D. (2017). Öğrencilerin çalgı performansı özyeterlik inancı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 613-624.

Green, S.B. ve Salkind, N.J. (2014). *Using SPSS for Windows and Macintosh*. New Jersey: Pearson.

Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (2. baskı). Ankara: Asil.

Kaptan, F., ve Korkmaz, H. (2002). Probleme dayalı öğrenme yaklaşımının hizmet öncesi fen öğretmenlerinin problem çözme becerilerine ve öz yeterlik inanç düzeylerine etkisi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiriler Kitapçığı*, 16-18 Eylül, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Karakoç, E., ve Şendurur, Y. (2015). İlköğretim okullarındaki özengen müzik eğitiminin öğrencilerin müziksel davranışlarına yansıması. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 277-290.

Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler ve teknikler* (32. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.

Kotaman, H. (2008). Öz-yeterlik inancı ve öğrenme performansının geliştirilmesine ilişkin yazın taraması. *Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(1), 111–133.

Küçük, D. P. (2015). Müzik öğretmenliği öğrencilerinin piyano eşliği alanındaki öz yeterlik algıları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 16(3), s. 220-236.

Leech, N.L., Barrett, K.C. and Morgan, G.A. (2005). *SPSS for intermediate statistics: use and interpretation*. London: Lawrance Erlbaum Associates Publishers.

McCormick, J., ve McPherson, G. (2003). The role of self-efficacy in a musical performance examination: An exploratory structural equation analysis. *Psychology of Music*, 31(1), 37-51.

Mete, M. (2018). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Özyeterlilikleri ile Çalgı Performans Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Meydan, S.K. ve Çilden, Ş. (2020). Keman eğitiminde çalma performansına yönelik özyeterlilik ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(3), 1269-1293.

Midgley, C., Feldlaufer, H., ve Eccles, J. (1989). Change in teacher efficacy and student self- and task-related beliefs in mathematics during the transition to junior high school. *Journal of Educational Psychology*, 81, 247–258.

Okay, H. H. (2012). Müzikal ifade eğitimine bir pencere: Çalgı müziğinde vokal izler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (3), 1051-1072.

Otacıoğlu, S. (2017). Müzik öğretmeni adaylarının öz etkililik-yeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (19), 171-178.

Önder, G. C. (2021). Çalgı performansını etkileyen bedensel risk faktörleri ve koruyucu stratejiler. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 10(78), 209-219.

Önder, Y. (2014). *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Deşifre Becerilerine İlişkin Öz Yeterlilik Algıları ve Tutumları*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Öz, N. B. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106.

Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2).

Özmenteş, S. (2006). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), s.89-98.

Özmenteş, S., ve Özmenteş, G. (2008). Çalgı eğitiminde müzik yeteneğine ilişkin özyeterlik ve kişisel özellikler arasındaki ilişkiler. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (24), 92-100.

Öztürk, S. (2011). *Müzik Öğretmenliği Programında Alınan Piyano Eğitiminin Müzik Öğretmeninin Mesleki Yaşamına Katkısı*. (Yüksek Lisans tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Pallant, J. (2005). *SPSS survival manual. a step by step guide to data analysis using SPSS for Windows*. (Version 12). Australia: Allen & Unwin.

Parasız, G. (2009). Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Sanat Dergisi*, (15), 19-24.

Piji Küçük, D. (2015). Müzik öğretmenliği öğrencilerinin piyano eşliği alanındaki öz yeterlik algıları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(16) 220-236.

Piji Küçük, D., ve Durak, M. (2020). Relationship between piano performance self-efficacy perceptions and exam anxieties of music teacher candidates. *International Journal of Society Researches*, 11(17), 10–46.

Pirilibeylioğlu, B. (2015). *Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Performansı Özyeterlik Algıları ile Piyano Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri (Ege Bölgesi örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Pisanti, R. (2012). Coping self efficacy and psychological distress: results from an italian study on nurses. *The European Health Psychologist*, 14(1), 11-14.

Platon (2005). *Devlet*. C. Saraçoğlu ve V. Atayman (Çev.). İstanbul: BS Yayınevi.

Sakız, G. (2013). Başarıda anahtar kelime: Öz-yeterlik. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(1), 185-210.

Saraç, A. G. (1996). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitiminin Bir Boyutu Olarak Viyolonsel Öğretim Programlarında Belirlenen Devinişsel Hedefler ve Hedef Davranışların Gerçekleşme Dereceleri*. (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Saraç, G. ve Şeker, H. (2008). Güzel Sanatlar eğitimi bölümlerinde çalgı öğretimindeki performansın değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0(20), 99-109.

Sarı, A.S ve Uslu, M. (2020). Müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine yönelik özyeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(109), 414-430.

Schunk, D. H. ve Pajares, F. (2002). The development of academic self-efficacy. In A. Wigfield ve J. Eccles (Eds.), *Development of achievement motivation*, (s.15-31). San Diego: Academic Press.

Senemoğlu, N. (2020). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Şeker, Serkan S. ve Bilen S. (2010). 9-11 Yaş grubu çocuklarda Orff Schulwerk destekli keman eğitiminin keman çalmaya yönelik öz yeterlik algıları üzerindeki etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi (BAED)*, 1(2), 112-124.

Şeker, S. S. (2011). *9-11 Yaş Grubu Çocuklarda Orff Schulwerk Destekli Keman Eğitiminin Keman Dersine İlişkin Tutum, Öz Yeterlik, Öz Güven ve Keman Çalma Becerisi Üzerindeki Etkileri*. (Doktora Tezi), DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, şehir.

Şendurur, Y. (2001). Keman eğitiminde etkili öğrenme öğretme yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3).

Şentürk, G. C., ve Bölek, A. (2019). Müzik öğretmeni adaylarının çalgı öz yeterlik durumlarının incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 1110-1135.

Telef, B. B. (2011). *Öz-yeterlikleri Farklı Ergenlerin Psikolojik Semptomlarının İncelenmesi*. (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tezcan, M. (1985). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Tunç, T., Bulut, F. (2016). Öğrencilerin müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 308- 314.

TDK (2022). <http://www.tdk.gov.tr>. adresinden 14.12.2022 tarihinde alınmıştır.

Uçan, A. (2018). Müzik Eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum. (4. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Usher, E. L. ve Pajares, F. (2008). Sources of self efficacy in school: Critical review of the literature and future directions. *Review of Educational Research*, 78(4), s. 751-796.

Uslu, M. (1998). *Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitimine yönelik yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 1-11.

Uslu, M. (2013). Müzik eğitimi aracılığıyla aynı yaş gruplarının sosyokültürel değişimlerinin ve gelişimlerinin sağlanması. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 3(8), 197-202

Ünal, B. (2019) *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Piyano Dersine Yönelik Öz Yeterliklerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

Yağışan, N. (2008). *Keman çalmanın biyomekanik analizi*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Yalçın, H. (2017). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumların mevcut durumları. *Online Journal of Music Sciences*, 2(3), 37-66.

Yalnız, A. (2014). Akademik öz-yeterlik: Olumlu ve olumsuz duygulanımın yordayıcı rolü. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 95-101.

Yayla, A. A. (2022). Enstrümantal Müzik Performansının Değerlendirilmesi. *Flüt ve Flüt Pedagojisi*, 31-59.

Yıldırım, K. (2009). *Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlik Algısı ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi*. (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Yıldız, C. (2014). *Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Öz Yeterlik Ölçeği’nin Geliştirilmesi ve Müzik Öğretmeni Adaylarının Öz Yeterlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü üniversitesi eğitim bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Yıldız, Y. (2013). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Öz Yeterlik İnançlarının ve Ders Çalışma Yaklaşımlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenerek Aralarındaki İlişkinin Tespit Edilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Trabzon.

Yılmaz, E. (2021). Öz Yeterlik (Self-Efficacy). Emrullah Yılmaz ve Burcu Dursun (Ed.), *Eğitimde öz* (1. Baskı) içinde (s.153-195). İstanbul: Kriter Yayınevi.

Yöyen, E. (2020). Araştırma yöntemlerine giriş. F. Bal (Yay. Haz.). *Psikologlar için SPSS uygulamaları ve araştırma yöntemleri* içinde (s. 5-34). Ankara: Nobel.

Yüksek Öğretim Kurumu (2018). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-

Yetistirme-Lisans-Programlari/Muzik_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf Erişim tarihi: 19 Ekim 2021.

Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Ppsychology*, 25(1), 82-9.

EKLER

EK 1: Kişisel Bilgi Formu

Sevgili Öğrenciler;

Bu ölçek, sonuçları yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmak üzere, keman öğrencilerinin kişisel bilgileri ile keman çalma performansına yönelik öz-yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Kişisel Bilgi Formunda öğrenilmek istenilen duruma yönelik seçenekler mevcut olup, bu seçeneklerden size uygun olanı işaretlemeniz istenmektedir. Ölçek kısmında ise, 37 sorudan oluşan ve “Hiçbir zaman”, “Nadiren”, “Bazen”, “Çoğunlukla” ve “Her zaman” seçeneklerden size uygun olanı işaretlemeniz istenmektedir. Lütfen seçenekleri dikkatlice okuyup, size uygun olan seçeneğe “x” işareti kullanarak seçim yapınız. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Mustafa Uslu

Aybüke Yılmaz

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1- Cinsiyet: K() E()

2- Yaş: 18 () 19 () 20 () 21 () 22 ve üstü()

3- Sınıf Düzeyi: Lisans 1 () Lisans 2 () Lisans 3 () Lisans 4 ()

4- Mezun olduğunuz lise türü: Güzel sanatlar lisesi () Diğer lise türleri ()

5- Günlük keman çalışma süreniz: Yarım saatten az () Yarım saat- 1 saat arası () 1-2 saat () 2 saatten fazla ()

6- Bir önceki dönem aldığınız keman dersi akademik başarı notunuz:

AA-BA [100-85] ()

BB-CB [84-75] ()

CC-DC [74-65] ()

DD-FD [64-01] ()

FF [Devamsız] ()

7- Bugüne kadar konserlerde çıktığınız solo performans sayısı: 0 () 1-2 () 3 ve üstü ()

EK 2: Keman Çalma Performansına Yönelik Öz Yeterlik Düzeyi Ölçeği

İfade	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her Zaman
1. Doğru bir postüre/duruşa sahibim.					
2. Çalmaya başlamadan bedensel ısınma-rahatlama egzersizleri uyguluyorum.					
3. Çalgıyı doğru ve rahat bir şekilde tutabiliyorum.					
4. Yayı doğru ve rahat bir şekilde tutabiliyorum.					
5. Yayın tüm bölgelerini(alt-orta-üst) kontrollü kullanabiliyorum					
6. Yayın hızını kontrollü kullanabiliyorum.					
7. Yayın ağırlığını kontrollü kullanabiliyorum.					
8. Sağ el yay kullanım tekniklerini uygulayabiliyorum.					
9. Sağ el yay kullanım tekniklerini bir başkasına öğretebiliyorum.					
10. Sol el kullanım tekniklerini uygulayabiliyorum.					

11. Sol el kullanım tekniklerini bir başkasına öğretebiliyorum.					
12. Eser içerisinde geçen çarpma, trill, apajyatür gibi süsleme işaretlerini yapabiliyorum.					
13. Eser içerisinde geçen üçlü ve dörtlü akorları etkili ve temiz bir şekilde çalabiliyorum.					
14. Eser içerisinde geçen çift sesleri etkili ve temiz bir şekilde çalabiliyorum.					
15. Eser içerisinde geçen floje sesleri temiz ve etkili bir şekilde çalabiliyorum.					
16. Performans sırasında artikülasyona dikkat ediyorum.					
17. Eser içerisinde vibrato yaparken zorlanmıyorum.					
18. Etkili bir tona sahip değilim.					
19. Müzikal dinamikleri uygulayabiliyorum.					
20. Eser üzerinde yazan müzikal ifadeleri gerçekleştirebiliyorum.					
21. Entonasyon bütünlüğü sağlayabiliyorum.					
22. Konum-pozisyon geçişlerini yapabiliyorum.					
23. Esere uygun parmak numarası yazabiliyorum.					
24. Hız değişimine uyum sağlayabiliyorum.					
25. Eşlikle olan zamanlama ve uyum ritmini yakalayabiliyorum.					
26. Dönem özelliklerine uygun çalabiliyorum.					
27. Müzik cümlelerini anlamlandırabiliyorum.					

28. Eserin bütünlüğünü sağlayabiliyorum.					
29. Çalma esnasında ifade nefesi kullanıyorum.					
30. Bestecinin eser için ortaya koyduğu bakış açısını yakalayabiliyorum.					
31. Kendime ait stil ve duruşa sahibim.					
32. Esere kendi ifade gücümü yansıtabiliyorum.					
33. Eseri seslendirirken estetik algımı esere yansıtıyorum.					
34. Esere kişisel yorumumu katabiliyorum.					
35. Esere uygun beden dilini kullanabiliyorum.					
36. Performans sırasında uygun jest mimikçe sahibim.					
37. Düet, trio vb. topluluklarla uyum içinde çalabiliyorum.					

EK 3: Anket Uygulamasının Yapıldığı Üniversiteler ve İlgili Resmi Yazılar

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : E-49933177-730.08.03-200987
Konu : Uygulama İzni (Aybuke YILMAZ)

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 31.01.2022 tarihli ve 16110545-205969 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda belirtilen Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Aybuke YILMAZ'ın "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebi Rektörlüğümüzce incelenmiş olup, Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans öğrencilerine uygulama yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Cengiz BATUK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 8BZT-8ZBB-0UJ2 Belge Doğrulama Adresi : <https://ebysorgu.omu.edu.tr>

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-89241861-000-489018
Konu : Aybûke YILMAZ'ın Uygulama İzin İsteği

06.10.2022

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi : EĞİTİM BİLİMLERİ BÖLÜM BAŞKANLIĞI'nın 05.10.2022 tarihli ve E-14988706-000-486778 sayılı yazısı

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Aybûke YILMAZ' ın "Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında araştırmalarını Fakültemiz ilgili öğrencilerine uygulama talebi Dekanlığımız tarafından uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Özgür YILDIZ
Dekan

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: BAJ7GM-5DBVGH

Belge Doğrulama Adresi: <https://ebds.mu.edu.tr>

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-29202147-500.05.06-2200041356
Konu : Aybike Yılmaz'ın Uygulama İzni

04.02.2022

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 31.01.2022 tarihli ve E-16110545-710.09.01.01-205969 sayılı belge.

Üniversitemiz Belge Yönetim Birimi tarafından ilgide kayıtlı yazınız ekinde gönderilen Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Aybuke YILMAZ'ın "Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı tezi kapsamında hazırlamış olduğu anket çalışmasını bizzat kendisi yapmak kaydı ile ders aralarında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde uygulama yapma talebi ilgili bölüm başkanlığınca ve Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof.Dr. Ufuk ŞİMŞEK
Dekan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 0AECF834D3

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.10.2022-E.

T.C.
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Sayı : E-30516027-300-203932
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

07.10.2022

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03.10.2022 tarihli, 203348 sayılı ve "Bilimsel ve Eğitim Amaçlı" konulu yazı

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Aybülke YILMAZ'ın, "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Özyeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı tez çalışması kapsamında araştırma yapabilme isteği kendi yapması koşulu ile Anabilim Dalımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Hüsnüye Seval KÖSE
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik
Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı

Evrak Tarih ve Sayısı: 03.02.2022-103455

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-21180072-300-103455
Konu : Ugulama İzni (Aybuke YILMAZ)

03.02.2022

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02.02.2022 tarihli ve 103248 sayılı yazı,

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Aybuke YILMAZ'ın "Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında, Fakültemiz Müzik Öğretmenliği Bölümü'nde keman eğitimi alan öğrencilere anket uygulama talebi dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mahmut IŞIK
Dekan V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSLSTVTLHB* Pin Kodu : 64592

Belge Takip Adresi :
https://ebys.harran.edu.tr/cnvision/Validate_Doc.aspx?eD=BSLSTVTLHB&eS=10345

Marmara Üni Evrak Tarih ve Sayısı: 01.11.2022-395760

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-15563195-300-408638

Konu : Aybüke YILMAZ

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 29.09.2022 tarihli ve E-16110545-302.08.01-368954 sayılı yazınız.
b) Üniversitemiz Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığının 28.10.2022 tarihli ve E-85316909-300[300]-406370 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Aybüke YILMAZ'ın "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında uygulama yapma talebinin uygun görüldüğü hakkında Üniversitemiz Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığından alınan ilgi (b) yazı ekte gönderilmektedir. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Nükhet HOTAR
Rektör

Ek: İlgi (b) Yazı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 3D30C72D-32E0-434B-BBD4-ECFD4B3C0727 Doğrulama Adresi: <https://turkiye.gov.tr/dokuz-eylul-universitesi-ehes>

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-73153712-300-255921
Konu : Araştırma İzni (Aybüke YILMAZ)

12.10.2022

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 05.10.2022 tarihli ve E-48178250-300-252193 sayılı yazınız.

İlgi yazınıza istinaden; Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Aybüke YILMAZ'ın, "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" adlı tez çalışması kapsamında Müzik Öğretmenliği Programı öğrencilerine araştırma yapma isteği uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. Erdal HAMARTA
Dekan V.

Ek:
1- Anabilim Dalı Yazısı
2- Aybüke YILMAZ (28 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 072A-1D31Z-0761 Belge Doğrulama Adresi : <https://ebyssorgu.erbakan.edu.tr>

Marmara Üni Evrak Tarih ve Sayısı: 04.02.2022-212119

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : E-75548883-044-162959
Konu : Anket Uygulaması (Aybüke YILMAZ)

03.02.2022

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 31.01.2022 tarih ve 205969 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Aybüke YILMAZ'ın Prof Dr.Mustafa USLU danışmanlığında yürüttüğü "*Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi*" başlıklı tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesinde anket uygulama talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Şefik TÜFENKÇİ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı (1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.

Doğrulama Kodu :BSLN4F7ZPV Pın Kodu :14003

Belge Takip Adresi : <https://tubitak.gov.tr/cbdt/cK=4575&cd=BSLN4F7ZPV&eS=162959>

Evrak Tarih ve Sayısı: 04/10/2022-262322

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Başkanlığı

Sayı : E-57445820-399-262322
Konu : Uygulama İzni (Aybüke YILMAZ)

04/10/2022

EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : Üniversitemiz Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 30/09/2022 tarihli ve E-69972237-302.08.01-260724 sayılı yazısı.

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Aybüke YILMAZ' ın "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında Bölümümüz Müzik Öğretmenliği Programında keman eğitimi dersi alan öğrencilere uygulama yapma isteği Bölüm Başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğine arz ederim.

Prof. Dr. Mehtap AYDINER UYGUN
Bölüm Başkanı

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.02.2022-229093

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Atatürk Eğitim Fakültesi Dekanlığı
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığı

Sayı : E-77721479-010.01-229093
Konu : Aybüke YILMAZ, Uygulama İzni

25.02.2022

ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : E-65796619-710.09-208717 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Aybüke YILMAZ 'ın "Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Bireysel Çalgı Keman Öğrencilerinin Çalma Performansına Yönelik Öz-Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Bölümümüzde yapması uygundur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mustafa USLU
Bölüm Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd/ek=5709&ed=BSMKKUP7SU&e5=229093>

Doğrulama Kodu :BSMKKUP7SU Pin Kodu
:31603

Bilgi İçin: EROL COBAN 0302210